

Canol Tref y Bala

Cynllun Creu Lleodedd

Mehefin 2024

theurbanists

Paratowyd gan: The Urbanists
Cyfeiriad: The Urbanists,
The Creative Quarter, 8A Morgan Arcade,
Caerdydd, CF10 1AF, Deyrnas Unedig
E-bost: info@theurbanists.net
Gwefan: www.theurbanists.net

Dyddiad cyhoeddi: 14/06/2024
Statws lluniadu: DRAFFT TERFYNOL
Adolygu: 03
Awdur: FV, ET, LH
Wedi'i wirio gan: LH

Ar ran:

Atgynhychir yr holl gynlluniau yn y ddogfen hon o'r Arolwg Ordians gyda chaniatâd rheolwr Llyfrfa Ei Mawrhydi (C) Hawffraint y Goron. Mae atgynhychu heb awdurdod yn torri hawffraint y Goron a gall arwain at erlyniad/achos sill. Rhif trwydded 100054593.

Cynnwys

- 01. Cyflwyniad i'r Cynllun Creu Lleoedd
- 02. Canol Tref Y Bala Heddiw
- 03. Uchelgeisiau a Strategaeth Lleoedd
- 04. Cynllun Gweithredu
- 05. Casgliad
 - Atodiad A - Adborth Ymgysylltu â Rhanddeiliaid
 - Atodiad B – Deunydd Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

01. Cyflwyniad i'r Cynllun Creu Lleoedd

01. Cyflwyniad i'r Cynllun Creu Lleodd

Rhagymadrodd

Yn 2021, cytunodd Bwrdd Adfywio Cyngor Gwynedd i ddatblygu Fframwaith Adfywio newydd i arwain gwelliannau economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol ar draws y Sir. Nododd y Fframwaith Adfywio 13 o ardaloedd adfywio lleol a datblygwyd Cynlluniau Adfywio Lleol ar gyfer pob un ohonynt. Mae hyn yn cynnwys Cynllun Adfywio Lleol ar gyfer Dalgylch y Bala a Phenllyn.

Ar ôl cwblhau'r Cynllun Adfywio Lleol mae Cyngor Gwynedd a Chyngor Tref y Bala wedi comisiynu'r gwaith o baratoi Cynllun Creu Lleodd i'r Bala er mwyn sefydlu uchelgeisiau allweddol ar gyfer canol y dref a chyfres o flaenoriaethau strategol y gellir eu dilyn. Mae paratoi'r Cynllun Creu Lleodd ar gyfer canol y dref yn ategu'r gwaith o baratoi'r Cynllun Adfywio Lleol sy'n nodi sut y gall canol y dref gyfrannu at ffyniant economaidd, amgylcheddol, cymdeithasol a diwylliannol ehangach ardal y Bala a Phenllyn.

Mae Cynllun Creu Lleodd Canol Tref y Bala yn cynnig gweledigaeth lleoedd pwrpasol ar gyfer y Bala yn seiliedig ar gyd-ddyheadau trigolion, busnesau a Chyngor Gwynedd, Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri a Chyngor Tref y Bala. Mae'n nodi'r uchelgeisiau ar gyfer canol y dref yn unol â Siarter Creu Lleodd Cymru ac yn egluro'r math o ymyriadau pwrpasol y gellid eu rhoi ar waith i sicrhau bod y Bala'n parhau'n gyrchfan allweddol ar gyfer y trigolion presennol a chenedlaethau'r dyfodol.

- Esboniad:
- Lleoliad y Prosiect
- Dinas/Tref
- Ffordd
- Lwybrau Llongau/Feri Allweddol
- Dyfroedd
- Parc Cenedlaethol
- Ffiniau'r Fwrdeistref Sirol
- Ffin Cymru/Lloegr
- Ffin Rhanbarth Gogledd Cymru

Polisi Creu Lleoeedd

Mae Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 a Pholisi Cynllunio Cymru yn nodi mai creu lleoeedd yw'r ffordd orau o wella llesiant a chreu lleoeedd cynaliadwy. Mae Creu Lleoeedd yn ddull cyfannol o gynllunio a dylunio datblygiad sy'n ystyried cyfleoedd datblygu yn gyfannol yng nghyd-destun y lleoeedd lleol, i sicrhau eu bod yn briodol i'r lleoeedd ac yn cefnogi'r gymuned yn y ffordd orau. Fel hyn, mae creu lleoeedd yn sicrhau fod datblygiad yn cael ei ddylunio a'i gyflwyno mewn ffordd sy'n hyrwyddo ffyniant, iechyd, hapusrwydd a lles pobl yn yr ystyr ehangaf.

Mae creu lleoeedd yn broses statudol yng Nghymru ac mae'n sail i'r broses o wneud penderfyniadau er mwyn sicrhau bod datblygiadau a buddsoddiadau newydd yn adeiladu ar, ac yn gwella'r ymdeimlad o lleoeedd yn ein trefi a'n aneddiadau ehangach.

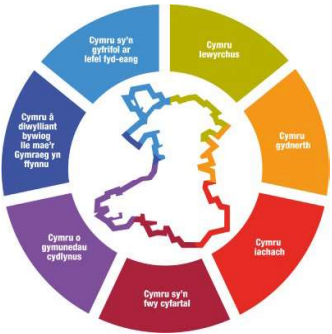
Mae Cymru'r Dyfodol: Cynllun Cenedlaethol 2040 a Pholisi Cynllunio Cymru yn gofyn am gynllunio, buddsoddi a datblygu er mwyn creu lleoeedd cynaliadwy. Mae gan lleoeedd cynaliadwy y cymysgedd cywir o gartrefi yn y lle iawn; byddant yn cynnwys cyflogaeth a gwasanaethau lleol; yn meddu ar seilwaith trafnidiaeth gyhoeddus, dulliau teithio lleol rhagorol; ac, yn wyrdd, Mae polisi cenedlaethol yn diffinio eu bod hefyd yn gofyn am ddefnydd amrywiol o ganol trefi sy'n bodoni anghenion lleol.

I gydnabod y rôl allweddol sydd gan ganol trefi i'w chwarae wrth greu lleoeedd cynaliadwy, mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno'r egwyddor 'Canol Tref yn Gyntaf', sy'n ei gwneud yn ofynnol i bob buddsoddiad a chynnig masnachol, manwerthu, addysg, iechyd a gwasanaethau cyhoeddus mawr newydd gael eu lleoli yng Nghymru o fewn canol trefi. Ymhellach, mae Llywodraeth Cymru wedi sefydlu rhaglen gyllido Trawsnewid Trefi, i alluogi prosiectau i ailddatblygu a gwella canol trefi ac ardaloedd cyfagos.

I gydnabod rôl bwysig creu lleoeedd, mae **Siarter Creu Lleoeedd Cymru** wedi'i chyflwyno yng Nghymru ac mae'n adlewyrchu ymrwymiad gan y rhai sy'n gweithio ym maes datblygu, dylunio ac adfywio i gefnogi datblygiad lleoeedd o ansawdd uchel. Rhoddir rhagor o wybodaeth am y Siarter yn ddiweddarach yn yr adran hon.

Mae Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) yn canolbwyntio ar wella llesiant cymdeithasol, economaidd, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae'n ei gwneud yn ofynnol i bob corff cyhoeddus feddwl mwy am y tymor hir, gweithio'n well gyda phobl a chymunedau, a gweithio ar y cyd i wella llesiant Cymru. Mae'r Ddeddf yn nodi saith nod llesiant i arwain camau gweithredu ac yn nodi sut y dylai cyrff cyhoeddus weithio.

Mae datblygiadau cynaliadwy yn ganolog i'r Ddeddf, ac mae'n seiliedig ar roi blaenoriaeth gyfartal i wella llesiant economaidd, cymdeithasol, amgylcheddol a diwylliannol Cymru. Mae pob agwedd ar les yr un mor bwysig â'r llall ac mae'n hollbwysig bod y pedwar peth yn cael eu gwella. Bydd y dull hwn yn sicrhau "cwrdd anghenion y presennol heb amharu ar anghenion y dyfodol". Gan mai creu lleoeedd yw'r broses er mwyn cyflawni datblygiadau cynaliadwy, mae'n elfen ganolog i sicrhau bod y Ddeddf yn cael ei chyflawni a sicrhau'r cydbwysedd rhwng anghenion presennol a diogelu anghenion cenedlaethau'r dyfodol.

Y saith nod llesiant ar gyfer Cymru a nodir yn Neddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru).

Mae Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 yn nodi'r gofyniad ar gyfer rheolaeth gynaliadwy o adnoddau naturiol ynghyd â ffordd newydd o weithio i gyflawni hyn. Mae'r Ddeddf yn ei gwneud yn ofynnol i ystyried yr heriau y mae adnoddau naturiol ac ecosystemau'n eu hwynebu, a'r cyfleoedd y gallant eu rhoi. Mae angen ystyried y ffordd y caiff adnoddau naturiol eu rheoli a phenderfynu sut y gellir lleihau'r pwysau ar adnoddau. Trwy gamau gweithredu megis cynyddu effeithlonrwydd adnoddau neu leihau llygredd, y nod yw creu ecosystemau mwy gwydn.

Mae'r Polisi Adnoddau Naturiol yn rhan allweddol o'r fframwaith cyflawni ar gyfer rheoli adnoddau naturiol yn gynaliadwy a sefydlwyd gan y Ddeddf. Y flocws yw gwella'r ffordd yr ydym yn rheoli ein hadnoddau naturiol:

Mae'r polisi yn nodi tair Blaenoriaeth Genedlaethol:

- Darparu atebion sy'n seiliedig ar natur
- Cynyddu ynni adnewyddadwy ac effeithlonrwydd adnoddau
- Mabwysiadu ymagwedd yn seiliedig ar leoeedd

Mae Cynllun Economi Ymweld Cynaliadwy 2035 yn gynllun ar y cyd rhwng Cyngor Gwynedd ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, ac yn nodi gweledigaeth a chyfres o egwyddorion i sicrhau bod twristiaeth o fewn yr ardal i yn yr ardal gynaliadwy "fel bod yr hyn sydd mor unigryw am yr ardal yn parhau i gael ei warchod heddiw, ac ar gyfer cenedlaethau'r dyfodol."

"Economi ymweld er budd a lles pobl, amgylchedd, iaith a diwylliant Gwynedd ac Eryri"

"A visitor economy for the benefit and wellbeing of the people, environment, language and culture of Gwynedd and Eryri"

Datblygu, Parhau a Gwarchod ein Iaith, Diwylliant a Threftadaeth

Celebrate, Respect and Protect our Language, Culture and Heritage

Cynnal a Pharchu ein Amgylchedd

Maintain and Respect our Environment

Sicrhau bod manteision i gymunedau yn fwy ac anafaelis

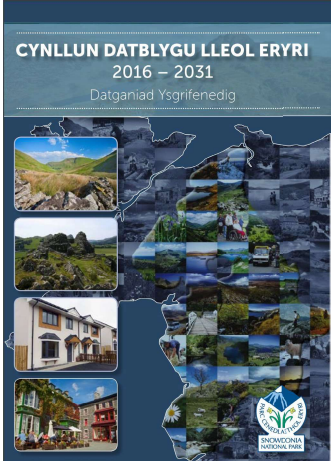
Ensure advantages to communities outweigh any disadvantages

Gweledigaeth ac egwyddorion Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035.

Mae Cynllun Creu Lleoeedd y Bala wedi'i ddatblygu yn unol â pholisi a deddfwriaeth genedlaethol a lleol ac mae'n hyrwyddo'r agenda hon, gan gynnig sail ar gyfer buddsoddi a sicrhau bod canol tref y Bala yn lle cynaliadwy, sy'n gwasanaethu anghenion ei chymuned ehangach.

Mae Cynllun Datblygu Lleol Eryri (2016-2031) yn gosod y fframwaith cynllunio defnydd tir ar gyfer Parc Cenedlaethol Eryri. Mae hyn yn cynnwys Polisiâu Strategol a Datblygu a Iuniwyd i gyflawni gweledigaeth ofodol hirdymor a chynaliadwy ar gyfer Eryri a darparu trosolwg ar gyfer datblygu ac asesu cefsiadau cynllunio.

Bydd angen i gynnig yn y Bala gydymffurfio â'r Cynllun Datblygu Lleol, cael ffocws ar warchod a gwella rhinweddau arbennig y lle, a hybu lles economaidd a chymdeithasol cymunedau lleol.

Cynlluniau Creu Lleoedd

Mae cynlluniau creu lleoedd yn ffordd o sicrhau bod creu lleoedd yn cael ei ddefnyddio fel proses statudol. Mae cynlluniau creu lleoedd yn arbennig o bwysig i fodloni egwyddor 'canol tref yn gyntaf' Llywodraeth Cymru i fynd i'r afael â'r dirywiad ar ein strydoedd mawr traddodiadol. Maent yn fodd i bennu gweledigaeth gyson ar gyfer canol trefi, a gaiff ei chefnogi gan randdelliaid, y gellir eu defnyddio i fuddsoddi mewn modd sy'n gwella amrywiaeth a gwydnwch, ac yn bywiogi canol trefi.

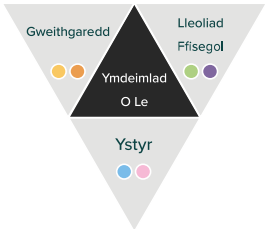
Siarter Creu Lleoedd Cymru

Yn 2020 datblygodd Llywodraeth Cymru a Chomisiwn Dylunio Cymru, mewn cydweithrediad â Phartneriaeth Creu Lleoedd Cymru, Siarter Creu Lleoedd Cymru.

Mae'r Siarter yn rhoi cyngor ar arferion creu lleoedd; yn atgyfnerthu'r ffocws cryfach a gaiff ei roi ar Greu Lleoedd mewn polisi ac arfer yng Nghymru, a chyda'r nod o ddarparu trosolwg o'r ystod o ystyriaethau sy'n ymwneud â chreu lleoedd; y bwriad yw hyrwyddo creu cymunedau bywiog, cynaliadwy a chynhwysol ledled Cymru drwy ganolbwyntio ar ansawdd a dyluniad lle mae pobl yn byw, yn gweithio ac yn chwarae ynddynt.

Mae Cynllun Creu Lle'r Bala wedi'i baratoi o amgylch pob un o Egwyddorion y Siarter, gyda phob un yn llywio'r dadansoddiad o ganol tref y Bala heddiw, yr uchelgeisiau ar gyfer y dyfodol, a'r math o brosiectau a fydd yn cael eu rhoi ar waith i gyflawni newid.

Er mwyn helpu i gynnig arweiniad ar arfer, mae'r Siarter yn cyflwyno chwe egwyddor creu lleoedd: Pobl a Chymuned; Symudiad; Parth Cyhoeddus; Lleoliad; Cymysgedd o Ddefnyddiau; a Hunaniaeth. Mae'r Cynllun Creu Lleoedd wedi'i baratoi yn unol â'r egwyddorion hyn. Adroddir ar yr egwyddorion isod ac fe'u defnyddiwyd i strwythuro'r ddogfen hon.

Mae'r diagram uchod yn dangos sut mae'r egwyddorion creu lleoedd, a nodir yn y ddogfen *Canllaw Creu Lleoedd Cymru (2020)*, gyda'i gilydd yn cyfrannu at greu gwell ymdeimlad o le, ac amgylchedd o ansawdd uchel i bawb.

GWEITHGAREDD

Symudiad

Rhoddir blaenoriaeth i gerdded, beicio a thrafnidiaeth gyhoeddus er mwyn gallu cynnig dewis o ddulliau teithio ac osgoi dibyniaeth ar gerbydau preifat. Mae llwybrau teithio llesol diogel sydd wedi eu dylunio'n dda yn cysylltu â'r rhwydwaith teithio llesol ehangach ac mae gorsafoddd ac arosfannau trafnidiaeth gyhoeddus wedi'u hintegreiddio'n gadarnhaol.

GWEITHGAREDD

Cymysgedd o Ddefnyddiau

Mae gan lleoedd ystod o ddibenion ac maent yn darparu cyfleoedd ar gyfer datblygu cymunedol, twf busnesau lleol a mynediad at swyddi, gwasanaethau a chyfleusterau drwy gerdded, beicio neu drafnidiaeth gyhoeddus. Mae dwysedd y datblygu ac amrywiaeth o ddefnyddi a deiliadaethau yn helpu i gefnogi cymuned amrywiol a gofodau cyhoeddus bywiog.

LLEOLIAD FFISEGOL

Lleoliad

Dylai lleoedd dyfu a datblygu mewn ffordd sy'n defnyddio tir yn effeithlon, yn cefnogi ac yn gwella lleoedd presennol ac yn meddu ar gysylltiadau da. Cynllunir lleoliad tai, cyflogaeth a hamdden a chyfleusterau craill i helpu i loihau'r angen i deithio.

LLEOLIAD FFISEGOL

Parth Cyhoeddus

Dylai strydoedd a mannau cyhoeddus fod wedi'u diffinio'n dda, yn groesawgar, yn ddiogel ac yn gynhwysol, gyda hunaniaeth unigryw. Byddant wedi'u cynllunio i fod yn wydn ac yn addasadwy, gyda thirwedd, seilwaith gwyrdd a draenio cynaliadwy wedi'u hintegreiddio'n dda. Byddant wedi'u cysylltu'n dda â lleoedd presennol ac yn hyrwyddo cyfleoedd ar gyfer rhyngweithio.

YSTYR

Pobl a Chymuned

Mae'r gymuned leol yn ymwneud â datblygu cynigion. Mae anghenion, dyheadau, lechyd a lles pawb yn cael eu hystyried o'r cychwyn. Mae cynigion yn cael eu llunio i helpu i ddiwallu'r anghenion hyn yn ogystal â chreu, integreiddio, diogelu a/neu wella ymdeimlad o gymuned ac i hyrwyddo cydraddoldeb.

YSTYR

Hunaniaeth

Mae rhinweddau cadarnhaol a nodedig lleoedd presennol yn cael eu gwerthfawrogi a'u parchu. Nodir ac ymatebwr i nodweddion a chyfleoedd unigryw lleoliad gan gynnwys treftadaeth, diwylliant, iaith, nodweddion adeiladau a nodweddion naturiol.

01. Cyflwyniad i'r Cynllun Creu Lleodd

Ein Ardal / Fframwaith Adfywio Ardal Ni

Mae'r Fframwaith Adfywio yn rhannu'r Sir yn 13 o Ardaloedd Adfywio Lleol ac mae cynlluniau gweithredu wedi'u creu ar gyfer pob un o'r ardaloedd. Mae'r Bala yn rhan o Ddalgyllch y Bala a Phenllyn. Caiff ei leoli yn rhan ddwyreiniol y Sir, gyda thref y Bala yng nghanol yr ardal. Mae'r dalgyllch yn cynnwys cymunedau'r Bala, Llandderfel, Llanuwchllyn, Llangywer a Llany Cil.

Fel rhan o'r fframwaith adfywio, cynhaliodd Cyngor Gwynedd gyfres o ddigwyddiadau ymgysylltu, a oedd yn nodi'r Bala fel anheddiad allweddol i'r ardal, sy'n gallu darparu gwasanaethau a mannau siopa i'r dalgyllch ehangach.

DALGYLLCH Y BALA A PHENLLYN

Poblogaeth o **4,503**

Mae **60.3%** o'r boblogaeth rhwng **16** a **64** oed

Mae **76%** yn gallu siarad Cymraeg sy'n uwch na'r cyfartaledd ar gyfer Gwynedd (65%) a Chymru (19%)

Mae **7%** o'r tai yn dai haf, sydd yn uwch na chyfartaledd Cymru (3%) ond yn llai na chyfartaledd Gwynedd (11%)

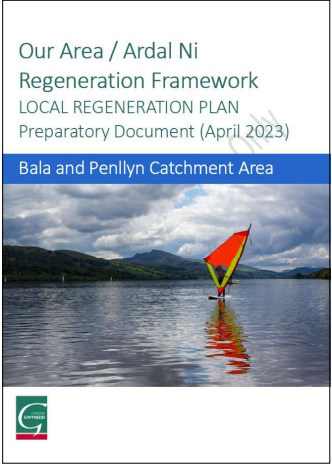
Ffynhonnell:
Our Area / Ardal Ni, Fframwaith Adfywio Dogfen Baratoi Cynllun Adfywio Lleol (Ebrill 2023)

Dalgylch Y Bala a Phenllyn Heddiw

Yn ystod gwaith ymgysylltu Ardal Ni holwyd trigolion dalgylch y Bala a Phenllyn am eu barn ynghylch:

- Beth sy'n dda am yr ardal?
- Beth sydd ddim mor dda am yr ardal?
- Pa newidiadau hoffech chi eu gweld yn digwydd yn eich ardal yn ystod y 15 mlynedd nesaf, a fyddai'n gwneud eich ardal yn lle gwell i fyw ynddi?

Mae'r pum thema uchaf a nodwyd yn ystod yr ymgysylltu wedi'u nodi gyferbyn.

Beth sy'n dda am dalgylch y Bala a Phenllyn?

- Yr amgylchedd naturiol ac agosrwydd at y mynyddoedd, Llyn Tegid a chefn gwlad
- Lle da i fagu teulu
- Yr iaith Gymraeg a diwylliant Cymru
- Ysbryd cymunedol a chyfeillgarwch
- Gwasanaethau a darpariaethau iechyd a gofal lleol da

Beth sydd ddim cystal am dalgylch y Bala a Phenllyn?

- Diffyg tai addas a fforddiadwy i bobl leol eu prynu neu eu rhentu
- Diffyg swyddi llawn amser a chyflogau da
- Nifer uchel o ail gartrefi a thai haf yn yr ardal
- Pellter daearyddol o gyfleusterau a gwasanaethau
- Rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus yn yr ardal yn annigonol

Pa newidiadau hoffech chi eu gweld yn digwydd yn nalgylch y Bala a Phenllyn dros y 15 mlynedd nesaf a fyddai'n gwneud yr ardal yn lle gwell i fyw?

- Cynlluniau i sicrhau tai sy'n ateb anghenion pobl leol
- Cynlluniau i gynnal a datblygu llwybrau cyhoeddus a llwybrau beicio a datblygu mannau gwyrdd
- Datblygu cynlluniau i ddiwallu anghenion pobl ifanc yr ardal
- Byddai cynlluniau i gefnogi busnesau a mentrau lleol a hyrwyddo cynnyrch lleol hefyd yn denu mwy o fusnesau a fyddai'n creu swyddi o safon i'r ardal
- Cynlluniau i ddatblygu rhwydwaith trafnidiaeth gyhoeddus leol sy'n hygyrch, yn integredig ac yn addas ar gyfer anghenion yr ardal

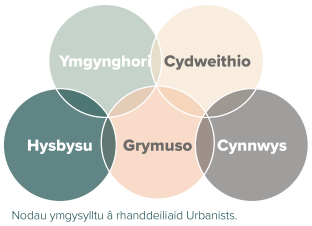

Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

Mae ymgysylltu yn hanfodol er mwyn gallu datblygu cynlluniau Creu Lleodd llwyddiannus. Mae'n hollbwysig deall a chyflawni egwyddorion creu lleodd Cymunedol a Hunaniaeth y Siarter Creu Lleodd yn llawn; mae hefyd yn hanfodol i sicrhau cydberchnogaeth a galluogi'r holl randdeiliaid sy'n ymwneud â llunio cymeriad a bywiogi trefi i gydweithio er mwyn cyflawni buddsoddiadau.

Mae ymgysylltu â rhanddeiliaid wedi llywio'r gwaith o baratoi'r Cynllun Creu Lleodd hwn. Roedd y strategaeth ymgysylltu yn defnyddio Siarter Creu Lleodd Cymru (Placemaking Wales Charter - PWC) drwy gydol y broses ymgysylltu; defnyddiwyd y chwe egwyddor creu lleodd allweddol i arwain a strwythuro'r ffordd y cafodd gwybodaeth ei chasglu, ei rhannu, a'i defnyddio gyda'r gymuned leol a rhanddeiliaid allweddol. Sicrhodd y dull hwn fod yr holl randdeiliaid wedi ystyried yr heriau sy'n gysylltiedig â'r themâu ar gyfer pob un o'r egwyddorion a bod y Cynllun Creu Lleodd yn unol â'r Siarter Creu Lleodd. Bydd yr ymgysylltu'n parhau i lywio'r gwaith o gyflawni'r prosiectau a nodwyd drwy'r Cynllun Creu Lleodd.

Mae'r broses ymgysylltu a gynhaliwyd ar gyfer y Bala wedi'i chrynhofu gyferbyn ac mae'n cynnwys ymweliad safle rhyngweithiol; gweithdy; ac ymgysylltu un-i-un ar-lein.

1. YMWELIAD SAFLE
AC YMGYSYLLTIAD
CYCHWYNNOL

Mynychwyr:
Cyngor Gwynedd
Aelodau a Chynghorwyr
y Dref

2. GWEITHDAI
CREU

Mynychwyr:
Cyngor Gwynedd
Aelodau a Chynghorwyr y Dref
Cynrychiolwyr Grwpiau Lleol
Swyddog Parc Cenedlaethol
Perchnogion Busnes

3. AR-LEIN
YMGYSYLLTU

Mynychwyr:
Ymddiriedolaeth Rhelffordd y Bala
Y Prifffyrdd
Cynghorwyr
Parc Cenedlaethol Eryri

4. AR-LEIN
GWEITHDAI

Mynychwyr:
Cyngor Gwynedd a
Cyngor Tref y Bala

Cyfarfu'r tîm dylunio â'r cleient a rhanddeiliaid lleol allweddol yn y Bala, a threulio amser yng nghanol y dref i ymweld â safleoedd ac adeiladau allweddol er mwyn adnabod cyfleoedd a heriau posibl. Roedd yr ymweliad safle'n cynnwys y Stryd Fawr a chanol y dref, y darpariaethau chwaraeon ac asedau cymunedol ar Stryd y Castell, yr hen ysgol gynradd, promenâd newydd glân y llyn a'r ganolfan hamdden, safle'r orsaf reilffordd newydd a mwy. Casglwyd gwybodaeth bwysig yn ystod y digwyddiad cyntaf hwn gan roi dealltwriaeth ddefnyddiol a helpu i fframio digwyddiadau ymgysylltu pellach.

Cynhaliwyd gweithdy creu gweledigaeth wyneb yn wyneb yng Nghanoifan Henblas y Bala gyda rhanddeiliaid allweddol. Roedd y gweithdy wedi'i strwythuro'n dair rhan er mwyn nodi heriau a chyfleoedd allweddol - yn cynnwys blaenoriaethau ar gyfer opsiynau twf ac adfywio – gan adnabod y prif bethau oedd yn gyrru'r gwaith ac uchelgeisiau allweddol y dylid eu cynnwys fel sail i ddyfodol y dref.

Er mwyn sicrhau ymgysylltiad cynhwysol a thrylwyr, cynhaliwyd ymgysylltiadau un-i-un ar-lein hefyd gyda rhanddeiliaid allweddol na allent fynychu'r gweithdy creu gweledigaeth, neu fel ffordd o ymgysylltu dilynol i gasglu adborth ar yr uchelgeisiau craidd drafft a'r ymyriadau creu lleodd a nodwyd.

Nod y cyfarfodydd oedd casglu adborth ar y Cynllun Creu Lleodd drafft, gan ganolbwyntio'n benodol ar yr uchelgeisiau craidd a'r prosiectau creu lleodd a nodwyd. Roedd y wybodaeth a gasglwyd o gymorth i fireinio'r Cynllun Creu Lleodd a sicrhau bod yr holl gyfleoedd allweddol a chynlluniau ar y gweill yn cael eu cynnwys yn y Cynllun Creu Lleodd.

Tîm dylunio a rhanddeiliaid allweddol yn ystod y ymweliad safle yn y Bala.

Lluniau o'r gweithdy ymgysylltu wyneb yn wyneb a gynhaliwyd yng Nghanoifan Henblas y Bala gyda rhanddeiliaid allweddol.

16

02. Canol Tref Y Bala Heddiw

02. Canol Tref Y Bala Heddiw

Cyflwyno'r Bala

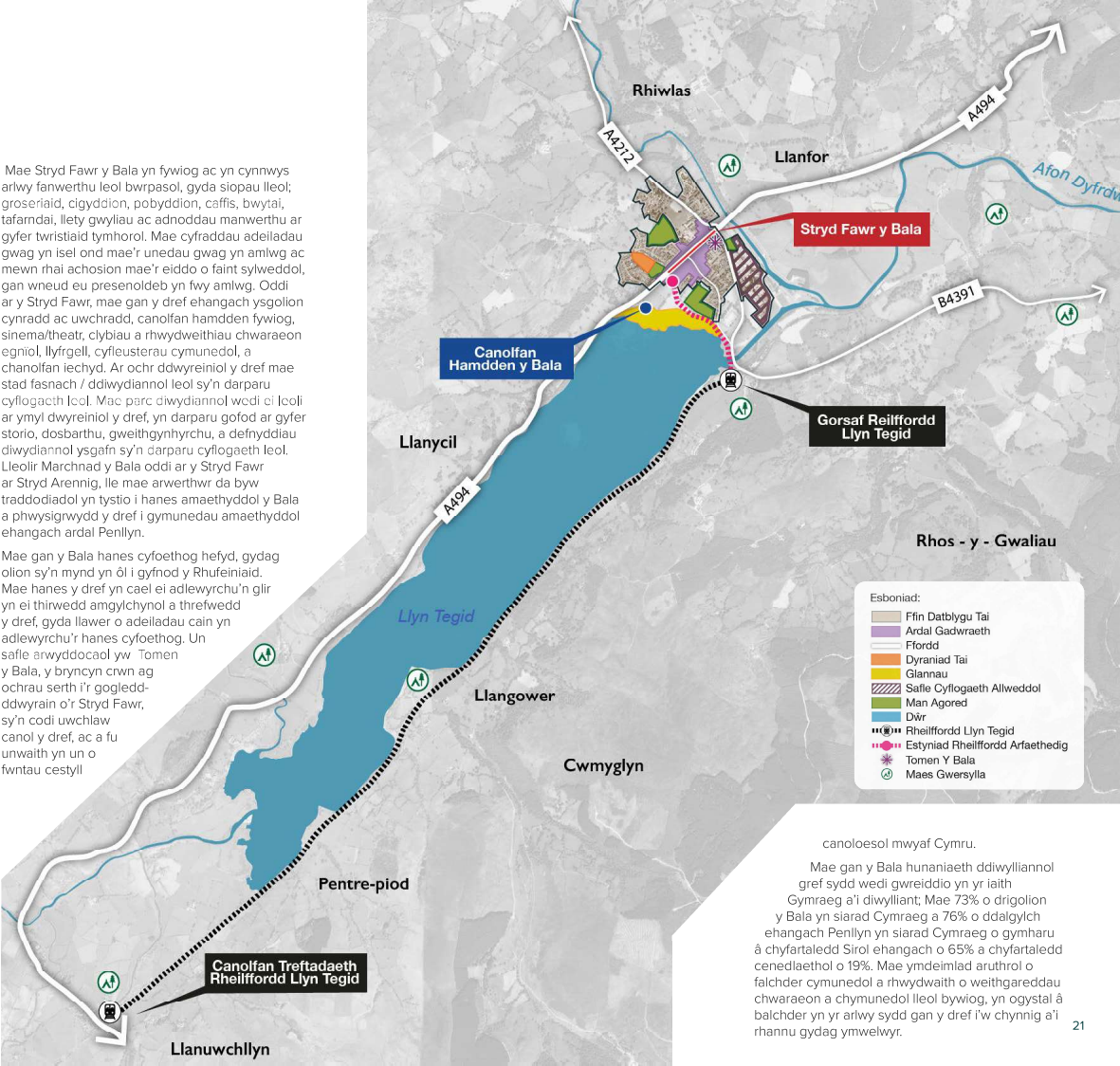
Mae'r Bala yn dref farchnad hanesyddol sydd wedi'i lleoli yn nwyrain y Sir; mae'r dref ger finiau gweinyddol Sir Ddinbych a Chonwy. Mae'r Bala yn rhan o Barc Cenedlaethol Eryri ac mae'r tirwedd o amgylch y dref a'r llyn enwog wedi'i ddynodi'n Dirwedd Hanesyddol. Fel tref farchnad hanesyddol, mae'r Bala yn anheddiad allweddol i'r Sir, yn gwasanaethu trigolion ond hefyd y dalgylch ehangach o gymunedau amaethyddol gwledig. Dynodwyd y dref yn ganolfan gwasanaethau lleol yng Nghynllun Datblygu Lleol Eryri, gan adlewyrchu ei statws fel cychfan manwerthu a gwasanaethau strategol yn ogystal â lle ar gyfer hamdden a chyflogaeth.

Mae gan y Bala gyswllt da trwy'r rhwydwaith prifffyrdd strategol ag aneddiadau allweddol eraill y Sir, gan gynnwys Dolgellau, Pwllheli, Porthmadog, Bangor a Chaernarfon. Oherwydd ei lleoliad yn nwyrain y Sir, mae cyswllt ardderchog ag aneddiadau allweddol eraill yn ardaloedd Awdurdodau Lleol cyfagos Sir Ddinbych, yn enwedig aneddiadau Corwen, Llangollen a Chonwy. Gwasanaethir y dref gan yr A494 sy'n darparu cysylltiad strategol gorllewin/dwyrain trwy Ogledd Cymru rhwng Dolgellau a Chaer. Mae'r A494 yn cysylltu â'r A470 yn y gorllewin sef y rhwydwaith prifffyrdd strategol i Dde Cymru a'r M56 yn y dwyrain, sy'n darparu mynediad i ogledd Lloegr. Gwasanaethir y dref gan wasanaethau bws sy'n gweithredu tua'r gorllewin i'r Bermo trwy Ddolgellau, ac i'r dwyrain i Wrecsam trwy Gorwen a Llangollen. Fodd bynnag, mae gwasanaethau'n gyfyngedig, sy'n golygu fod dibyniaeth ar gerbydau preifat fel y prif ddull o deithio i drigolion y dref.

Lleolir y dref ar ben gogleddol llyn enwog, Llyn Tegid, sef y llyn naturiol mwyaf yng Nghymru; mae'r llyn tua 3.7 milltir o hyd a 0.5 milltir o led. Mae'r llyn yn arwain at dirwedd mynyddoedd Penllyn a mynyddoedd yr Aran, Arenig, a'r Berwyn, ardaloedd cystal pob tamaid ag ardaloedd ehangach Parc Cenedlaethol Eryri, ond sy'n llai prysur fel rheol. Oherwydd y cysylltiadau prifffyrdd strategol a'r tirwedd trawiadol a'r golygfeydd, mae'r llyn yn ased hamdden a thwristiaeth arwyddocaol ac yn denu miloedd o ymwelwyr bob blwyddyn, yn enwedig yn yr haf. Mae Rheilffordd Llyn Tegid hefyd yn gweithredu wrth y llyn, gan redeg ar hyd y lan ddeheuol o Lanuwchllyn i gyron tref y Bala, gyda chais cynllunio wedi ei gyflwyno yn ddiweddar i ymestyn y rheilffordd i ganol y dref.

Mae Stryd Fawr y Bala yn fywiog ac yn cynnwys arlwy fanwerthu leol bwrpasol, gyda siopau lleol; groseriaid, cigyddion, pobyddion, caffis, bwytai, tafarndai, llety gwyliau ac adnoddau manwerthu ar gyfer twristiaid tymhorol. Mae cyfraddau adeiladau gwag yn isel ond mae'r unedau gwag yn amlwg ac mewn rhai achosion mae'r eiddo o faint sylweddol, gan wneud eu presenoldeb yn fwy amlwg. Oddi ar y Stryd Fawr, mae gan y dref ehangach ysgolion cynradd ac uwchradd, canolfan hamdden fywiog, sinema/theatr, clybiau a rhwydweithiau chwaraeon egniol, llyfrgell, cyfeusterau cymunedol, a chanoifan lechyd. Ar ochr ddwyreiniol y dref mae stad fasnach / ddiwydiannol leol sy'n darparu cyflogaeth leol. Mae parc diwydiannol wedi ei leoli ar ymyl ddwyreiniol y dref, yn darparu gofod ar gyfer storio, dosbarthu, gweithgynhyrchu, a defnyddiau diwydiannol ysgafn sy'n darparu cyflogaeth leol. Lleolir Marchnad y Bala oddi ar y Stryd Fawr ar Stryd Arenig, lle mae arwerthwr da byw traddodiadol yn tystio i hanes amaethyddol y Bala a phwysigrwydd y dref i gymunedau amaethyddol ehangach ardal Penllyn.

Mae gan y Bala hanes cyfoethog hefyd, gydag olion sy'n mynd yn ôl i gyfnod y Rhufeiniaid. Mae hanes y dref yn cael ei adlewyrchu'n glir yn ei thirwedd amgylchynol a threfwedd y dref, gyda llawer o adeiladau cain yn adlewyrchu'r hanes cyfoethog. Un safle arwyddocaol yw Tomen y Bala, y bryncyn crwn ag ochrau serth i'r gogledd-ddwyrain o'r Stryd Fawr, sy'n codi uwchlaw canol y dref, ac a fu unwaith yn un o fwntau cestyll

canoloesol mwyaf Cymru.

Mae gan y Bala hunaniaeth ddiwylliannol gref sydd wedi gweiddio yn yr iaith Gymraeg a'i diwylliant; Mae 73% o drigolion y Bala yn siarad Cymraeg a 76% o ddalgylch ehangach Penllyn yn siarad Cymraeg o gymharu â chyfartaledd Sirol ehangach o 65% a chyfartaledd cenedlaethol o 19%. Mae ymdeimlad aruthrol o falchder cymunedol a rhwydwaith o weithgareddau chwaraeon a chymunedol lleol bywiog, yn ogystal â balchder yn yr arlwy sydd gan y dref i'w chynnig a'i rhannu gydag ymwelwyr.

Hanes a Diwylliant y Bala

Mae gan y Bala hanes hir a chyfoethog yn dyddio nol i gyfnod y Rhufeiniad ym Mhrydain. Dros amser maith, mae'r dref wedi bod yn ganolfan strategol bwysig yn ogystal â bod yn ganolfan weinyddol sefydledig. Fel cydnabyddiaeth o bwysigrwydd y dref, roedd yn anheddiad canoloesol caerog, ac ar ddechrau'r 13eg ganrif sefydlwyd Bwrdeistref Normanaidd gerllaw. Yr adeg honno, rhoddwyd siarter a chaniatâd i'r dref greu rôl maer. Crewyd Tomen Y Bala yn ystod y cyfnod hwn hefyd.

Mae'r Bala yn gadarnle cydnabyddedig i'r iaith Gymraeg a'i diwylliant; Mae 73% o drigolion y dref leol yn siaradwyr Cymraeg tra yn ardal ehangach Penllyn, mae 76% yn siaradwyr Cymraeg. Mae hyn yn uwch na'r cyfartaledd Sirol o 65% ac yn sylweddol uwch na'r cyfartaledd cenedlaethol o 19%.

Mae dylanwad y Bala yn fawr ar Gymru ac mae dylanwad y dref wedi ymestyn allan ac ar draws y Deyrnas Unedig a'r byd. Yn y 18fed ganrif, roedd y Bala yn ganolbwynt i ddiwydiant gwlân lleol a daeth y dref yn ganolbwynt arbenigol ar gyfer gweithgynhyrchu gwlanen, sanau ac ati. Roedd y dref yn arbennig o enwog am wau sanau, ac roedd hyd yn oed Brenin Siôr III yn ffafrio sanau o'r dref i helpu i drin cryd cymalau. Roedd cynhyrchu'r

Baner y Wladfa Gymreig ym Mhatagonia.

eitemau hyn yn allweddol i'r economi leol gan ddarparu cyflogaeth allweddol ochr yn ochr â'r sector amaethyddol.

Roedd y Bala yn ganolbwynt hefyd i'r diwygiad crefyddol Cymreig a arweiniodd at sefydlu'r Gymdeithas Feiblaidd Frytanaidd a Thramor gan griw yn cynnwys yr awdur diwinyddol enwog, y Parch. Thomas Charles, un o drigolion y Bala. Rhoddodd Mary Jones ysbrydoliaeth i'r Parchedig Thomas Charles sefydlu'r Gymdeithas wedi i'r ferch 15 mlwydd oed gerdded 25 milltir o'i chartref yn Llanfihangel-y-Pennant er mwyn prynu Beibl yn y Bala.

Roedd Betsi Cadwaladr a fu'n gweithio gyda Florence Nightingale yn Rhyfel y Crimea yn byw yn y Bala ac mae ei henw bellach yn cael ei gydnabod gan Fwrdd Iechyd Prifysgol Betsi Cadwaladr, sef y Bwrdd Iechyd mwyaf yng Nghymru sy'n gwasanaethu ardaloedd Awdurdodau Lleol Ynys Môn, Gwynedd, Conwy, Sir Ddinbych, Sir y Fflint a Wrecsam.

Preswilydd enwog arall oedd Michael D Jones, a fu'n Weinidog gyda'r Annibynwyr ac yn Brifathro coleg diwinyddol enwog Coleg y Bala. Roedd hefyd yn un o sylfaenwyr y Wladfa Gymreig ym Mhatagonia, ac mae'n cael ei gydnabod fel un o sefydlwyr cenedlaetholdeb Cymreig modern.

Ar ben gogledd-ddwyreiniol y Stryd Fawr saif cofeb i goffau Thomas Ellis, Aelod Seneddol Rhyddfrydol dros Feirionnydd. Yn y Bala y traddododd ei araith enwog yn galw am Senedd i Gymru.

Mae gan y Bala gysylltiad cryf â'r Eisteddfod Genedlaethol, gan gynnal yr wyl yn 1967, 1997, a 2009. Roedd Eisteddfod 2009 yn nodedig am na ddyfarnwyd y gadair i unrhyw un o'r ymgeiswyr gan fod y safon yn cael ei hystyried yn rhy isel. Yn 2014, yn y Bala y cynhaliwyd Eisteddfod Genedlaethol yr Urdd.

Ynghyd â'r iaith Gymraeg a'i diwylliant, mae'r tirwedd wedi bod yn rhan allweddol o hanes y dref. Mae'r sector amaethyddol lleol sydd wedi darparu cyflogaeth bwysig ers canrifoedd, ymdeimlad clir o gymuned a rhwydweithiau cymdeithasol a diwylliannol cryf sy'n dal i weithredu yn y Bala ac ardal ehangach Penllyn. Yn fwy diweddar mae'r tirwedd a'i ddynodiad fel rhan o Barc Cenedlaethol Eryri wedi creu cyfleoedd twristiaeth a hamdden, ffynhonnell arall o gyflogaeth a busnes i'r dref a'i chymuned.

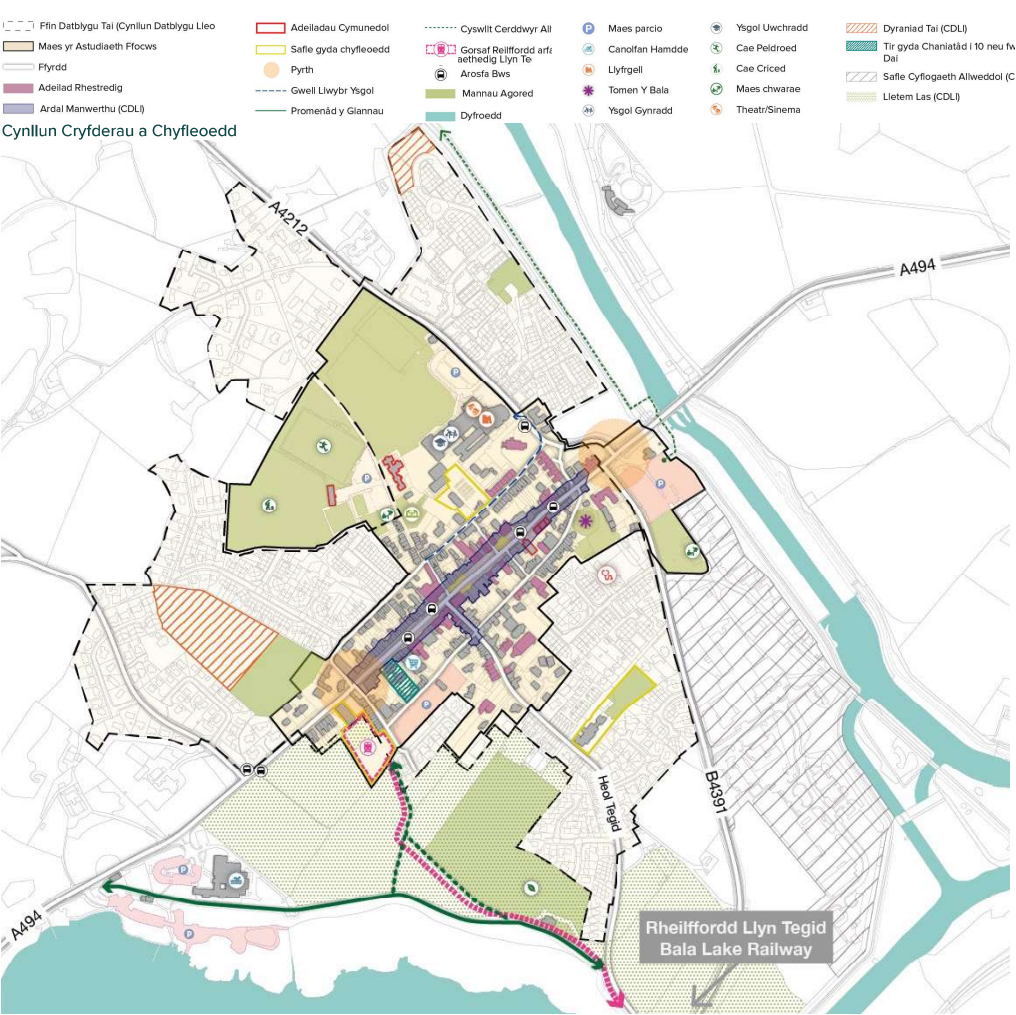
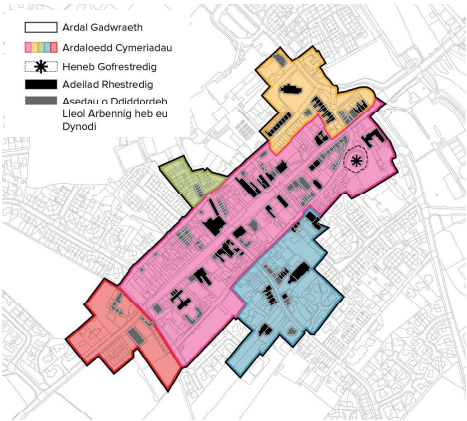
02. Canol Tref Y Bala Heddiw

Dadansoddiad Canol Tref

Er mwyn nodi'r problemau a'r cyfleoedd ar gyfer y cynllun creu lleoedd, cynhaliwyd adolygiad o leoedd yng nghanol y dref. Cynhaliwyd yr adolygiad ar y cyd â'r rhanddeiliaid a nodwyd yn Adran 1 ac roedd yn seiliedig ar daith gerdded o amgylch y dref ac yna gweithdy lle trafodwyd canfyddiadau allweddol. Mae'r dadansoddiad lle wedi'i ddelweddau yn y darluniau dadansoddi canlynol o'r dref ac fe'i cyflwynir isod gan ddefnyddio egwyddorion y Siarter Creu Lleoedd trwy ddadansoddiad Cryfderau a Chyfleoedd (SWOT) cryno. Mae'r adborth llawn a ddarparwyd gan randdeiliaid wedi'i gynnwys yn yr atodiadau.

Y prif fan cyhoeddus ar hyd y Stryd Fawr.

02. Canol Tref Y Bala Heddiw

Trosolwg o'r Cryfderau a Chyffleoedd

Ceir trosolwg o'r Cryfderau (Cryfder - C) a'r Cyffleoedd (Cyfle - CY) allweddol a ddaeth i'r amlwg yn ystod y dadansoddiad o lleoedd yn ystod y gwaith ymgysylltu â rhanddeiliad isod, gan ddilyn yr Egwyddor Creu Lleoedd.

GWEITHGAREDD

Symudiad

- C** - Mae cysylltiadau prifffyrdd strategol y Bala yn golygu bod llawer yn ymweld â'r dref.
- C** - Mae'r promenâd ar hyd y llyn wedi'i uwchraddio ac mae'n boblogaidd.
- C** - Llawer o safleoedd parcio yn y dref, gan gynnwys mannau parcio dynodedig ar y Stryd Fawr.
- C** - Mae Rheilffordd Llyn Tegid yn gaffaeliad mawr i'r dref.
- CY** - Gwellai'r cyswllt presennol i gerddwyr ar hyd ymyl y rheilffordd arfaethedig er mwyn cysylltu Llyn Tegid a chanol y dref yn well.
- CY** - Darparu mwy o bwyntiau gwefru trydan.
- CY** - Darparu gwell cysylltiadau trafnidiaeth gyhoeddus.
- CY** - Adfywio ardaloedd wedi eu targedu ar hyd y Stryd Fawr i ddarparu amgylchedd gwell i gerddwyr.
- CY** - Gwelli llwybrau beicio a darparu cyfleusterau storio a rhentu canollog.
- CY** - Cyflwyno gwell cyfeirbwyntiau ac arwyddion priodol i amlygu cymeriad y dref
- CY** - Y bwriad i ymestyn Rheilffordd Llyn Tegid i gysylltu canol y dref

Cymysgedd o Ddefnyddiau

- C** - Mae gan y Stryd Fawr amrywiaeth gref o fanwerthwyr lleol annibynnol.
- C** - Mae gan y dref gymysgedd cryf o gyfleusterau bob dydd gan gynnwys lleoedd cymunedol, canolfan iechyd, theatr/sinema, ysgolion, banc a swyddfa bost, llyfrgelli, canolfan hamdden a mannau awyr agored da.
- C** - Mae'r sylfeini yn eu lle ar gyfer economi nos dda yn rhinwedd y tafarndai a'r caffis/bwytai presennol.
- C** - Dim ond ychydig o unedau masnachol sydd yn wag ar y Stryd Fawr.
- CY** - Bydd datblygiad preswyl newydd a neilltuyd i'r de o ganol y dref oddi ar y Stryd Fawr yn creu cartrefi newydd i bobl leol o fewn pellter cerdded hawdd i'r canol.
- CY** - Mae eiddo gwag allweddol ar hyd ac yn agos i'r Stryd Fawr yn cynnwys hen Sinema'r Bala, yr hen Ysgoldy, Y Llong - Ship Inn, a Neuadd y Cyfnod. Gallai'r rhain gael eu hailddatblygu neu eu hadnewyddu i helpu i greu pwyntiau mynediad nodedig i'r ganolfan a chyllwyno defnyddiau newydd.
- CY** - Mae'r hen ysgol 'goch' yn wag a gellid ei hailddatblygu i greu cartrefi newydd i'r gymuned leol neu gyfres o fannau cyflogaeth, tra gellid defnyddio'r cae chwarae i ddarparu man gwyrdd.
- CY** - Adfer a chynnal eiddo wedi'i dargedu ar hyd y Stryd Fawr i greu lleoliadau masnachol o ansawdd uchel, cyson.
- CY** - Darparu 'mannau all-if' (spill out spaces) ar hyd y Stryd Fawr i fanwerthwyr lleol elwa a chreu mannau masnachol awyr agored sy'n creu diddordeb a gweithgaredd.

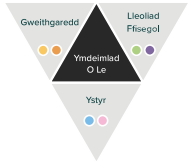
LLEOLIAD FFISEGOL

Lleoliad

- C** - Saif y Bala o fewn Parc Cenedlaethol Eryri gan ddenu llawer o dwristiaid, a chymyddu nifer yr ymwelwyr a ddaw i'r dref. Mae gan yr ardal gyfuniad unigryw o adnoddau dŵr a lleoliad mynyddig sydd yn llai prysur na rhai ardaloedd eraill yn y Parc. Mae lleoliad dwyreiniol y Bala ar gyrion y Parc yn golygu mai dyma'r man hawsaf i'w gyrraedd i lawer o ymwelwyr dydd.
- C** - Mae Llyn Tegid yn atyniad mawr i dwristiaid.
- C** - Mae gan y Bala ardal gadwraeth helaeth a nifer o adeiladau rhestredig, a'r hen Goleg Divinyddol yn eistedd ar ben y bryn.
- CY** - Gweithio ar hygyrchedd y Bala er mwyn gallu amrywio'r cynnig twristiaeth a'i wneud yn gyrchfan gydol y flwyddyn. Cynnwys cyffleoedd hamdden dan do a rhaglen reolaidd o ddigwyddiadau.
- CY** - Mynegi hanes cyfoethog y Bala a'r cysylltiad â'r iaith Gymraeg i wead ffisegol y dref a chreu arlwy ddiwylliannol i dwristiaid gydol y flwyddyn, sy'n hybu parch at hynodwydd diwylliannol y Bala.
- CY** - Atgyfnerthu rôl y Bala fel tref strategol i gymunedau gwledig Penllyn ac fel canolfan i'r cymunedau amaethyddol. Gellid symud Marchnad y Bala i leoliad mwy cynaliadwy.
- CY** - Adeiladu ar y seiliau digidol sydd eisoes yn eu lle a chryfhau brand y Bala a phresenoldeb ar-lein er mwyn i'r byd ehangach ddod o hyd i arlwy unigryw'r Bala.

Parthau Cyhoeddus

- C** - Mae'r gwaith cynnal a chadw yn dda ar y Stryd Fawr, ac adeiladau o ansawdd uchel yno ar y cyfan.
- C** - Mae gan y Stryd Fawr lawer o wyrddni gyda choed aeddfed.
- CY** - Mae rhannau o dir cyhoeddus y Stryd Fawr yn cynnig cyffleoedd ar gyfer gweithgarwch cymdeithasol a masnachol.
- CY** - Gwelli ansawdd mannau cyhoeddus a chyfeirbwyntiau tuag at adeiladau hanesyddol, darpariaethau a chyfleusterau y tu allan i'r Stryd Fawr.
- CY** - Yn ystod Covid, defnyddiwyd sawl man parcio yn llwyddiannus i ddarparu mannau all-if (spill out) i fusnesau lleol, gan achosi traffig i arafu a phobli aros o fewn canol y dref. Ystyriaeth i ddod â hyn yn ôl.
- CY** - Ymestyn a chyllwyno mannau cyhoeddus lle bynnag y bo' modd.
- CY** - Adennill ardaloedd ar y Stryd Fawr i gyllwyno mwy o wyrddni a mannau eistedd gwell.
- CY** - Gwelli cysylltiadau i gerddwyr trwy wella/darparu llwybrau newydd ac integreiddio dulliau 'canfod y ffordd' i flaenoriaethu mannau allweddol.
- CY** - Datblygu cynllun man gwyrdd i fuddsoddi yn y cyfleusterau chwarae presennol a chyllwyno rhai newydd er mwyn darparu mannau awyr agored cynhwysol i blant a phobl ifanc.
- CY** - Gwelli rheolaeth gwastraff yn ystod y tymor twristiaeth.

YSTYR

Pobl a Chymuned

- C** - Gwasanaeth iechyd da.
- C** - Mae sefydliadau ac asedau cymunedol lleol cryf yn eu lle. Er enghraifft, gerddi cymunedol, llyfrgelli, Canolfan Hamdden, Cyngor Tref gweithgar a Chymdeithas Gymunedol y Bala a Phenllyn.
- C** - Mae arweinyddiaeth leol gref, cymunedau wedi eu grymso, a phobl leol yn cyflawni newid lleol.
- C** - Mae gweithgaredd chwaraeon llewyrchus ar lawr gwlad, heb sôn am dîm pêl-droed Cynghrair Cymru sy'n hyrwyddo'r dref yn genedlaethol ac ar draws Ewrop.
- C** - Mae gan y Bala gymuned fusnes gref ar y Stryd Fawr.
- C** - Y Bala a'i thrigolion sydd wedi llunio'r Gymru fodern.
- CY** - Gweithio gyda'r gymuned i newid a thrawsnewid y dref.
- CY** - Cefnogi busnesau lleol i flynnu ac i grwpiau cymunedol gynnal ac ehangu eu gwasanaethau.
- CY** - Datblygu strategaeth dwristiaeth gynaliadwy sy'n diogelu anghenion trigolion tra'n croesawu ymwelwyr.
- CY** - Hyrwyddo a chynnal rôl y Bala fel canolfan allweddol i gymunedau ehangach Penllyn.
- CY** - Ei gwneud yn haws canfod gwybodaeth a gweithgareddau a ddarperir gan fentrau cymdeithasol y gymuned leol.

Hunaniaeth

- C** - Treflun a strwythur trefol llawn cymienad gydag ardal gadwraeth helaeth a nifer o adeiladau rhestredig.
- C** - Diwylliant Cymreig cryf ac ymdeimlad o hunaniaeth gyda 73% o'r boblogaeth yn siarad Cymraeg.
- C** - Hanes cyfoethog a balch wedi'i integreiddio i greu'r Gymru fodern.
- C** - Tirwedd naturiol unigryw.
- CY** - Creu amgueddfa neu ganolfan wybodaeth ac adfer a gwarchod yr adeiladau hanesyddol.
- CY** - Hyrwyddo cysylltiad Y Bala â'r iaith Gymraeg a'i diwylliant.
- CY** - Datblygu llwybr hanesyddol/naturiol gydag elfennau ffisegol a chodau QR rhithwir.
- CY** - Hyrwyddo'r Bala fel gyrchfan antur a gwneud y gorau o'r asedau naturiol presennol (tirwedd, antur llyn, ac ati)
- CY** - Hyrwyddo'r sector amaethyddol lleol drwy'r dref a marchnata a gwerthu cynnyrch lleol yn y dref.

02. Canol Tref Y Bala Heddiw

Dadansoddiad Canol Tref
Trosolwg o'r Bygythiadau a Gwendidau

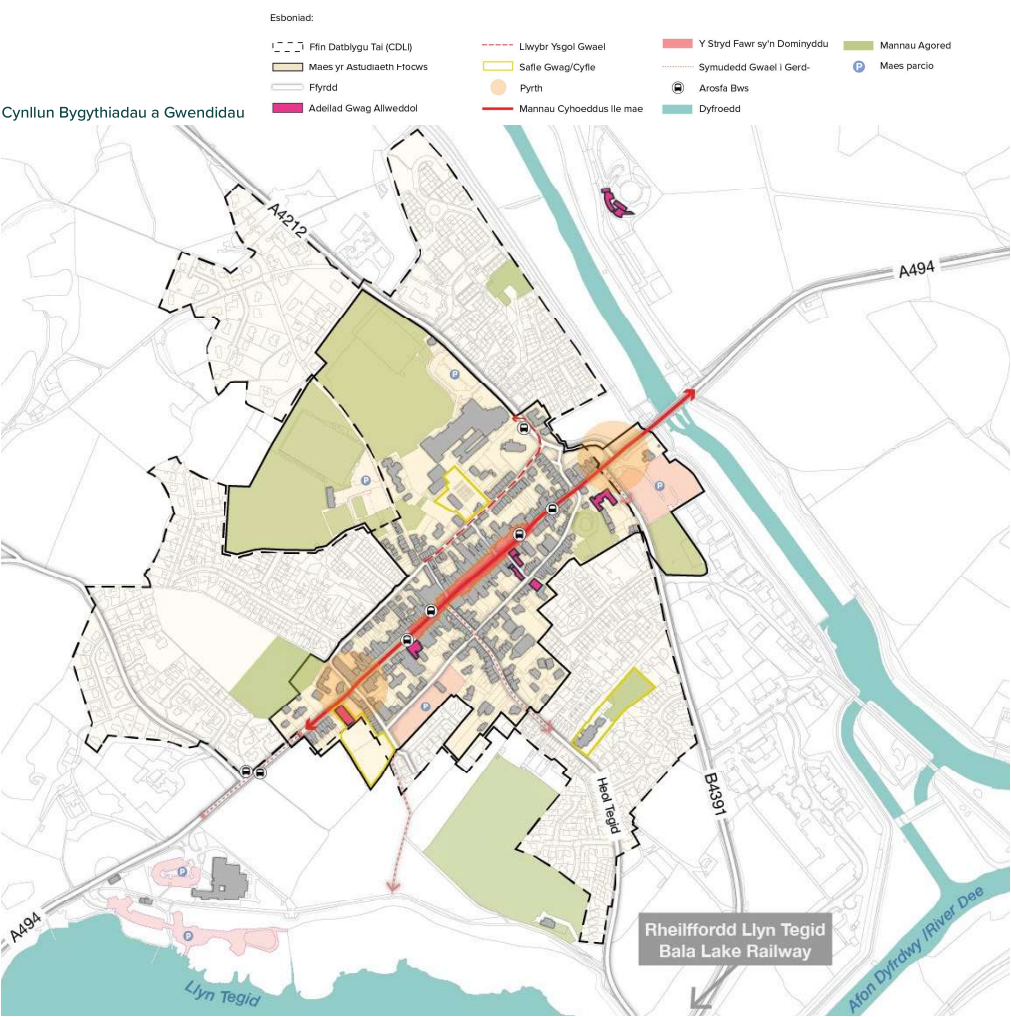
Stryd Fawr. Mae seilwaith ffyrdd a mannau parcio yn dominyddu'r mannau cyhoeddus.

Hen adeilad sinema.

Hen ysgol.

Dadansoddiad Canol Tref
Trosolwg o'r Bygythiadau a Gwendidau

Isod mae trosolwg o'r Bygythiadau (Bygythiadau - B) a Gwendidau (Gwendidau-G) allweddol a amlygwyd yn ystod y dadansoddiad o leoedd ac wrth ymgysylltu â rhanddeiliaid ar sail yr Egwyddor Creu Lleoedd.

GWEITHGAREDD

Symudiad

- B** - Y Stryd Fawr yw'r A494 sy'n golygu bod llawer o draffig yn amharu ar yr amgylchedd i gerddwyr. Fel cefnfordd mae golynton dylunio prifffyrdd penodol nad ydynt o dan redlaeth y Cyngor ac sy'n lleihau cyfleoedd i wella'r llwybrau troed a'r ardaloedd i gerddwyr ar hyd y Stryd Fawr.
- B** - Prinder trafnidiaeth gyhoeddus (un bws bob dwy awr).
- G** - Gall mannau parcio a mannau llwytho ar ddwy ochr y Stryd Fawr amharu ar brofiad cerddwyr.
- G** - Gellid gwella'r cysylltiadau i gerddwyr a beicwyr rhwng canol y dref a Llyn Tegid.
- G** - Prinder llwybrau beicio a dim digon o le storio.
- G** - Nid yw arwyddion a chyfeirbynyttiau adlewyrchu treftadaeth a chymeriad diwylliannol y Bala.
- G** - Gellid gwella llwybrau cerdded allweddol rhwng y Stryd Fawr a mannau cyhoeddus allweddol fel yr ysgol, meysydd chwaraeon a'r Parfilwn.
- G** - Gellid gwella hygyrchedd ar hyd y Stryd Fawr fel bod yr amgylchedd ffisegol yn gynhwysol i holl ddefnyddwyr canol y dref.
- G** - Mae diffyg camau gorfodi wrth barcio ar hyd y Stryd Fawr yn arwain at lefydd parcio tymor byr yn cael eu defnyddio gan un cerbyd am gyfnodau hir.

Defnydd Cymysg

- B** - Diffyg tai fforddiadwy ar gyfer y gymuned leol (yn enwedig pobl ifanc a hŷn).
- B** - Mae dyfodol banciau yn y dref yn ansicr, a dim ond HSBC sydd ar ôl, gydag eraill wedi cau.
- B** - Gall diffyg amrywiaeth o ddefnyddiau ar hyd y Stryd Fawr a chanol y dref ehangach olygu bod y dref yn dewel am gyfnodau hir o'r flwyddyn.
- B** - Nifer fechan o dai newydd yn cael eu hadeiladu yn y dref a'r ardal ehangach ar gyfer trigollon.
- B** - Diffyg cyflogaeth leol trwy gydol y flwyddyn i bobl ifanc.
- G** - Er bod cyfraddau eiddo gwag yn isel mae rhai o'r mannau gwag yn fawr neu'n agos at ei gilydd. Er enghraifft, hen Sinema'r Bala, Neuadd y Cyfnod, yr Hen Ysgoldy a'r Plong - Ship Inn (ac adeiladau cefn ar Stryd y Berwyn). Y tu allan i ganol y dref, mae Hwb Bala hefyd yn wag.
- G** - Mae'r llwybrau troed yn rhy gul i rai caffis a bwytal allu cael gofod all-hif (spill-out) gerllaw i ehangu gweithgaredd masnachol.
- G** - Mae diffyg dewis o archfarchnadoedd groser cenedlaethol yn golygu bod llawer o bobl yn teithio allan o'r ardal leol i wneud siopa fforddiadwy dydd i ddydd na ellir ei brynu gan fanwerthwyr lleol annibynnol.

LLEOLIAD FRISEGOL

Lleoliad

- B** - Gall lleoliad cyfleus y Bala a'r ffaith fod yn dref yn agos at asedau naturiol gwyth arwain at lefelau twristiaeth anghynladwy a diffyg parch at ddiwylliant y dref.
- B** - Diffyg cyfleoedd cyflogaeth gan mai prin yw'r cyfleoedd yn lleol.
- G** - Ar wasgar oherwydd fod mannau allweddol yn bell a bod diffyg cysylltiadau i feicwyr a cherddwyr.
- G** - Does dim llwybr (beicio na cherdded) o amgylch y llyn.
- G** - Mae arosannau bysiau wedi'u gwasgaru ar hyd y Stryd Fawr ond nid yw'r gwasanaeth bws yn cysylltu â lleoedd a gweithgareddau yn yr ardaloedd cyfagos.
- G** - Mae'r farchnad da byw yn ased allweddol ond efallai nad yw wedi'i lleoli yn y man gorau ar gyfer gweithredu a thyfu.
- G** - Er bod cyfleusterau da, nid ydynt i gyd wedi'u lleoli'n ganolog, er enghraifft y llyfrgell.
- G** - Mae angen gwella ac ail-frandio gwefan Croeso i'r Bala / Visit Bala.
- G** - Nid yw'r Bala wedi'i leoli'n agos at brif aneddiadau eraill, ac mae hyn, yn ogystal â gwasanaethau bws cyfyngedig, yn golygu y gall deimlo'n ynysig i bobl heb gerbydau preifat.
- G** - Mae Rheilffordd Llyn Tegid yn gaffaeliad mawr ond mae'r orsaf wedi ei lleoli yn rhy bell o ganol y dref.

Parthau\ Cyhoeddus

- B** - Mae cefnfordd yr A494 yn llesteirio gweithrediad mannau cyhoeddus cyfagos, a'r gallu i newid y parthau cyhoeddus cyfagos i ddefnydd gwell neu i wella gweithrediad y dref.
- B** - Mae diffyg mannau awyr agored cynhwysol a darpariaethau i blant a phobl ifanc gymdeithasu.
- G** - Gellid gwella'r parth cyhoeddus. Dim ond ychydig o fannau cyhoeddus a mannau eistedd sydd i bobl ymgysylltu a chymdeithasu ynddynt.
- G** - Mae rheolaeth gwastraff yn wael yn ystod cyfnodau prysur oherwydd twristiaeth.
- G** - Nid oes gan y rheolaethau ardal gadwraeth lawer o rym, ac mae nodweddion pensaernïol wedi'u colli ar lawer o adeiladau nad ydynt yn rhestredig.
- G** - Er bod coed wedi'u plannu ar hyd y Stryd Fawr, ychydig o wyrddni a mannau gwyrdd sydd yn nghanol y dref.
- G** - Mae'r mannau cyhoeddus ar y Stryd Fawr yn eithaf damiog ac wedi'u cyfyngu gan y ffordd a'r mannau parcio.

YSTYR

Pobl a Chymuned

- B** - Gall twristiaeth heb ei reoleiddio a heb ei reoli fod yn fygythiad i'r gymuned leol os na fuddsoddir yn seilwaith y dref i gefnogi nifer yr ymwelwyr.
- B** - Mae'r ganolfan hamdden yn boblogaidd ac wedi denu buddsoddiad, ond mae'n her barhaus i barhau i ddenu pobl i ddefnyddio'r cyfleoester.
- B** - Mae rhai busnesau lleol yn ei chael yn anodd cael cymorth grant.
- B** - Mae'r Meddyg Teulu lleol o oedran ymdeol ac nid oes gan y dref ddeintydd.
- B** - Nid yw rhai ymwelwyr yn parchu'r Bala a'r bobl leol, ac maent yn ei weld fel maes chwarae i'w ddefnyddio ac yna'i adael.
- B** - Mae sefydliadau cymunedol lleol yn gwneud gwaith hanfodol ac yn llwyddiannus ond mae'n her denu buddsoddiad i gynnal y gwasanaethau y maent yn eu darparu – gwasanaethau y mae angen mawr amdanynt.
- B** - Mae'r rhagolygon i'r dyfodol ar gyfer pobl ifanc yn anodd gyda dewisiadau cyflogaeth yn brin a phrinder cartrefi fforddiadwy i fyw ynddynt.
- B** - Yn y blynyddoedd diwethaf gwelwyd dirywiad yn yr iaith Gymraeg.
- W** - Mae'r fenter gymdelthasol gymunedol leol yn darparu llawer o glybiau a digwyddiadau ar gyfer gwahanol grŵplau. Fodd bynnag, mae angen gwella'r gallu i gael at y wybodaeth am y gweithgareddau hyn.

Canolfan Hamdden.

Hunaniaeth

- B** - Mae'r defnydd cynyddol o ddeunyddiau 'modern' ac arddull fodern yn fygythiad i gymeriad y dref.
- B** - Yn ystod y blynyddoedd diwethaf gwelwyd gostyngiad yn nifer y siaradwyr Cymraeg.
- B** - Nid yw'r datblygiadau diweddaraf yn yr Ardal Gadwraeth ac o'i chwmpas o'r safon gorau.
- W** - Mae hunaniaeth graidd y Bala wedi ei wreiddio o fewn ei hanes a'r iaith Gymraeg. Fodd bynnag, nid yw hanes cyfoethog y dref yn cael ei adlewyrchu yn nghanol y dref.

03. Uchelgeisiau a Strategaeth Lleoedd

Uchelgeisiau Creu Lleoedd

Yn dilyn cwblhau'r dadansoddiad o leoedd, paratowyd cyfres o uchelgeisiau lleoedd craidd i ddarparu gweledigaeth ar gyfer y dref i'r dyfodol a fframio'r math o fuddsoddiad a phrosiectau a fydd yn cael eu hystyried. Mae'r uchelgeisiau yn ymateb i'r lleoedd, y dadansoddiad SWOT ac adborth allweddol y rhanddeiliaid.

Cyflwynir yr uchelgeisiau craidd isod fesul Egwyddor yn y Siarter Creu Lleoedd.

LLEOLIAD Ffisegol

CYRCHFAN
DWRISTIAETH
GYNALIADWY

...a'i gwreiddiau'n ddwfn mewn treftadaeth a hanes cyfoethog Cymru, cynnyrch lleol rhagorol a thirwedd naturiol unigryw, sydd yn darparu arlwy hamdden ac adloniant heb ei ail.

LLEOLIAD

ARDAL DREFOL
UNIGRYW A GWYDN

...adeiladau rhestredig niferus a Stryd Fawr fywiog, llawn gwyrddni, gyda mannau cyhoeddus deniadol sy'n gallu cefnogi cymdeithasu ac ymdeimlad cryf o gymuned.

PARTH CYHOEDDUS

GWEITHGAREDD

TREF HAWDD EI
CHYRRAEDD LLAWN
CYSYLLTIADAU

... llwybrau cerdded ardderchog yn cysylltu'r Stryd Fawr, Llyn Tegid a chyrchfannau lleol allweddol eraill; gyda gwasanaethau bws aml a dibynadwy; lleoedd parcio niferus a chyfeus; a rhwydwaith feicio o ansawdd uchel sy'n sefydlu'r dref fel canolbwynt i grwydro'r ardaloedd cyfagos.

SYMUDIAD

LLE GWYCH I FYW,
GWEITHIO AC YMWELD

...gyda dewis o gartrefi newydd o ansawdd uchel, swyddi hygyrch a chymorth i fusnesau newydd, a mynediad at ystod eang o wasanaethau a darpariaethau hamdden a chwaraeon unigryw.

FFEFNYDD CYMYSG

CYMUNED GDYDA
CHALON

...cefnogi a gwasanaethu'r trigolion, busnesau a grwpiau lleol, yn ogystal â'r cymunedau gwledig cyfagos.

POBL A CHYMUNED

CALON
DIWYLLIANT A
HUNANIAETH CYMRU

...sy'n dathlu treftadaeth a hanes cyfoethog y Bala trwy gelfyddyd gyhoeddus wedi'i churadu, digwyddiadau diwylliannol a mannau pwrpasol.

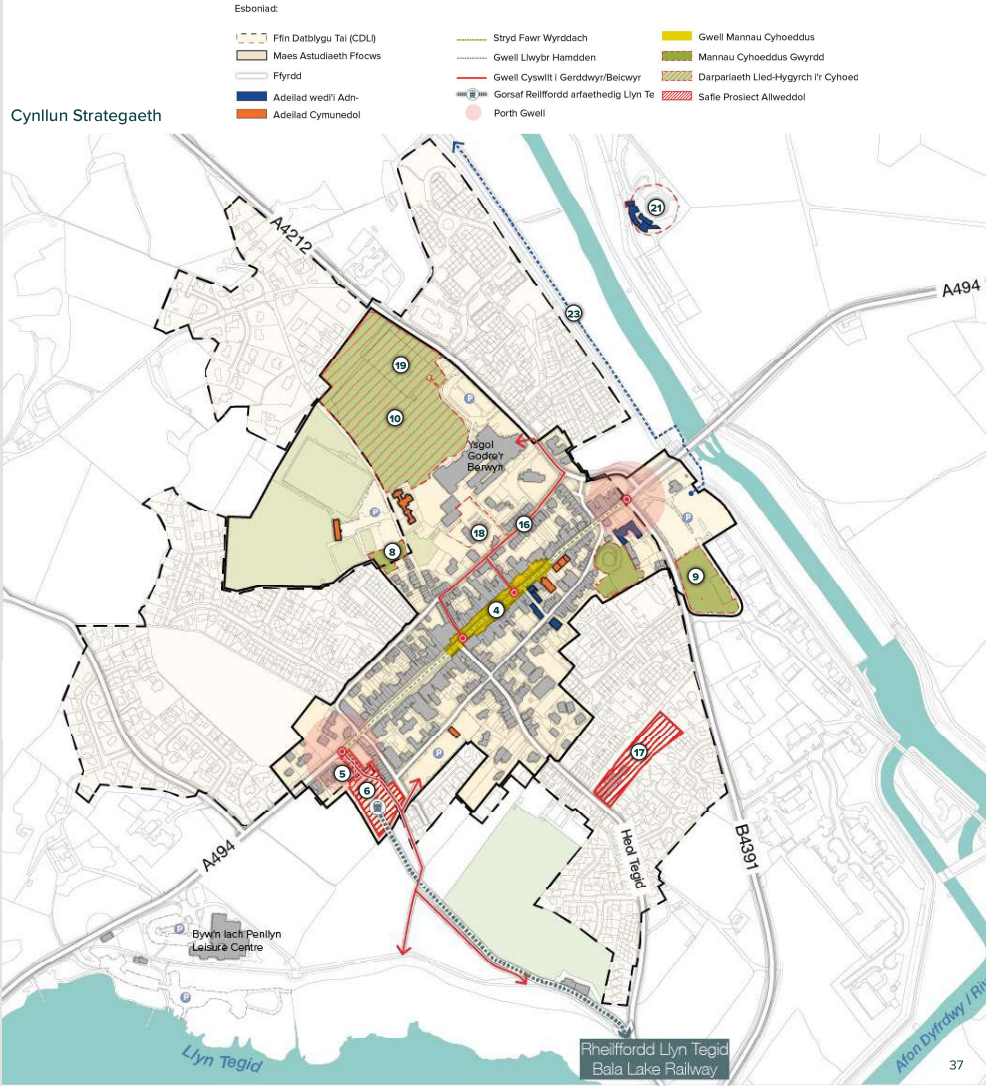
HUNANIAETH

YSTYR

Strategaeth Lleoedd a Rhestr Ymyriadau

- 1
- Datblygu brand digidol a marchnata ar gyfer y dref.
- 2
- Datblygu cynllun cludiant cymunedol i wella hygyrchedd y dref.
- 3
- Datblygu strategaeth twristiaeth gynaliadwy i'r Bala wedi'i chefnogi gan y dreftadaeth Gymreig a'r asedau naturiol, a Chynllun Economi Ymweld Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035. Datblygu rhaglen o ddigwyddiadau i ymestyn y tymor twristiaeth.
- 4
- Adfywio'r Stryd Fawr er mwyn darparu gwell profiad i gerddwyr. Cyflwyno gwyrddni, ehangu'r palmant a lleihau maint y manau parcio mewn ardaloedd wedi eu targedu i ddarparu manau all-lif (spill-out) i fusnesau lleol. Ymchwilio i allu darparu triniaeth wyneb palmantog ymyl gwastad ar hyd rhan graidd y Stryd Fawr i leihau cyflymder cerbydau a blaenoriaethu cerddwyr. Datblygu rhaglen o ddigwyddiadau i gynyddu'r defnydd o fannau cyhoeddus trwy gydol y flwyddyn.
- 5
- Adfywio hen adeilad a safle'r Sinema.
- 6
- Creu mynedfa ddeheuol newydd sy'n gwella'r cysylltedd rhwng promenâd glan y llyn a'r Stryd Fawr ac integreiddio Gorsaf Reilffordd arfaethedig Llyn Tegid, cysylltiadau a darpariaethau cerddwyr a beicwyr, anwyddion a chyfeirbwyntiau, celf gyhoeddus a goleuadau. Ystyried y posibilïadau ar gyfer gwaith o adnewyddu hen adeilad y sinema a'r safle gan gyflwyno defnydd cymunedol newydd fel rhan o ail gam y prosiect.
- 7
- Buddsoddi yn y cyfeusterau cymunedol presennol a'u cefnogi. - Pafiliwn Cymunedol Y Bala a Phenllyn - Y Ganolfan Dreftadaeth - Canolfan Henblas - Capel Hefin - Ysgol Beuno Sant - Theatr Heol Frydan - Byw'n Iach Penllyn
- 8
- Gwella'r man cyhoeddus gwyrdd presennol o flaen y gerddi cymunedol a darparu manau awyr agored cynhwysol ar gyfer merched a bechgyn yn eu harddegau.
- 9
- Gwella'r manau cyhoeddus gwyrdd presennol ym mhen gogleddol y dref i ddarparu cyfeusterau gwell a mwy cynhwysol.
- 10
- Ystyried y defnydd o dir yr ysgol a darpariaethau chwaraeon at ddefnydd y cyhoedd y tu allan i oriau ysgol.
- 11
- Datblygu strategaeth cantod ffordd gyson ar gyfer y dref.
- 12
- Darparu llwybr teithio lleol o amgylch y llyn cyfan i gefnogi'r cynnig hamdden lleol.
- 13
- Nodi cyfleoedd i ymateb i'r cynnydd mewn costau siopa tra hysgu yn y cefnogi'r siopau annibynnol lleol (ee cynlluniau cardiau teyrngarwch, grantiau, ac ati).
- 14
- Datblygu llwybr hanesyddol ffisegol a digidol gan ddefnyddio codau QR, celf gyhoeddus a byrddau gwgbodaeth yn cysylltu elfennau, adeiladau a gofodau allweddol (e.e. Tomen y Bala) o fewn y dref gan alluogi ymwelwyr i ddarganfod hanes cyfoethog yr ardal. Archwilio'r cyfleoedd i agor amgueddfa neu gynnal arddangosfa barhaol o fewn adeiladau cymunedol presennol.
- 15
- Gwella hygyrchedd i wybodaeth am wasanaethau a gweithgareddau lleol.
- 16
- Gwella cysylltedd cerddwyr i'r ysgol.
- 17
- Ailddatblygu/adnewyddu hen safle'r ysgol. Archwilio opsiynau megis cartrefi newydd i'r gymuned leol a manau cyhoeddus gwyrdd hygyrch neu adfywio'r safle i ddarparu uned lloeren o hwb datgarboneiddio Tŷ Gwyrddfa! ym Mhenygroes i ddarparu hyfforddiant a phrentisiaethau i bobl leol.
- 18
- Mae mynediad cerbydau i'r farchnad da byw wedi dod yn fwy cyfyngedig gyda datblygiad y dref. Ymgysylltu â pherchenog y farchnad da byw i ystyried fyrrdd o wella mynediad i'r farchnad.
- 19
- Gwella'r cae pob tywydd ar dir yr ysgol.
- 20
- Cyflwyno marchnad ffermwyr achlysurol sy'n gwerthu cynnyrch lleol.
- 21
- Ailagor yr hen adeilad antur y tu allan i'r dref (Yr Hwb) a darparu caffi a chyfeusterau chwarae a hamdden dan do i bob oed.
- 22
- Adnewyddu adeiladau gwag a darparu defnyddiau newydd lle bo'n briodol, megis unedau preswyl newydd, adeiladau llety, defnyddiau cymunedol a manwerthu.
- 23
- Adfywio llwybr hamdden yr hen reilffordd rhwng y Bala a Thrawsfynydd.
- 24
- Prosiect yn cael ei ddatblygu
- Uchelgais(ion) lleoedd craidd a gefnogr

Cynllun Strategaeth

04. Cynllun Gweithredu

04. Cynllun Gweithredu

Cynllun Gweithredu

Mae'r tabl canlynol yn amlinellu sut y gellir cyflwyno'r ystod arfaethedig o ymyriadau drwy nodi'r effaith, yr amserlen a'r rhanddeiliad arweiniol ar gyfer pob prosiect. Adroddir ar y prosiectau yn ôl trefn yr effaith fwyaf. Mae ffeil weithredol o'r tabl isod wedi ei ddosbarthu i Gyngor Gwynedd i'w ddefnyddio fel arf hyblyg byw i olrhain cyflwr y prosiectau.

* Prosiectau gofodol allweddol.

** Buddion cyflwm.

Amserlen
Tymor byr:
Tymor canolig:
Tymor hir:

Cychwyn o lewri 1 llwyddyn
Cychwyn 1-5 mlynedd
Cychwyn y tu hwnt i 5 mlynedd

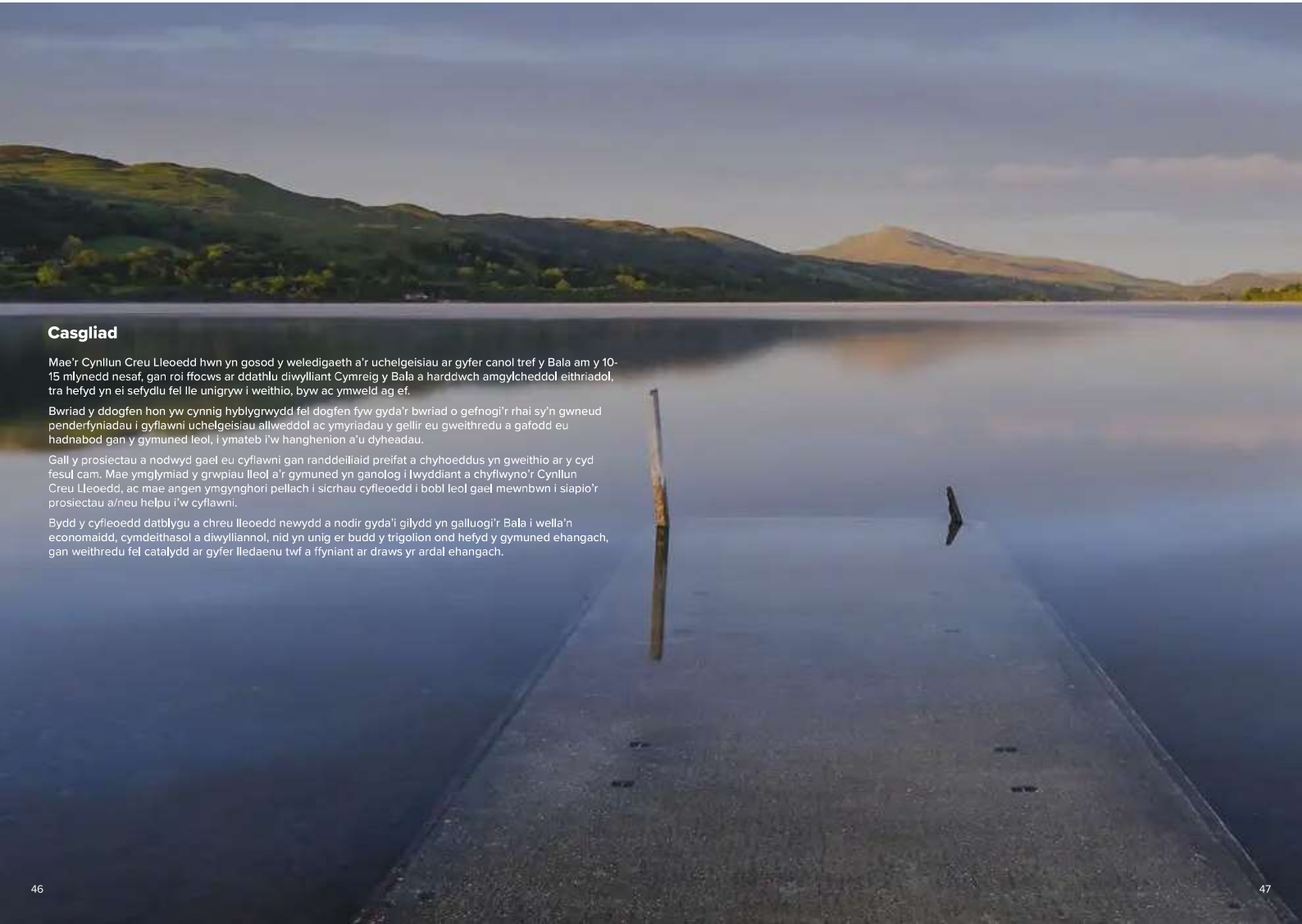
N.	Rhestr o Brosiectau	Effaith		Amserlen		Gweithred	Rhanddeiliad(iaid) arweiniol
		Isel/Canolig/Uchel		Tymor	Byr/Canolig/Hir		
1	Datblygu brand digidol a marchnata ar gyfer y dref.	Uchel	Codwyd y mater o frandio digidol a marchnata'r dref yn ystod y digwyddiadau ymgysylltu cymunedol gan ei fod yn cael ei weld fel dam pwysig o walth sy'n gallu cryfhau hunaniaeth y dref tra hefyd yn cefnogi twristiaeth leol.	Byr		Prosiect eisoes yn cael ei ddatblygu gyda Chyngor Tref y Bala.	Cyngor Tref y Bala gyda chefnogaeth Cyngor Gwynedd
2	Datblygu strategaeth twristiaeth gynaliadwy i'r Bala wedi'i chefnogi gan y drefadaeth Gymreig a'r asedau naturiol, a Chynllun Economi Ynnweld Cynaliadwy Gwynedd ac Eryri 2035. Datblygu rhaglen o ddigwyddiadau i ymestyn y tymor twristiaeth.	Uchel		Byr/Canolig		Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri i ddatblygu'r strategaeth twristiaeth gynaliadwy.	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri
3	Adfywio'r Stryd Fawr er mwyn darparu gwell profiad i gerddwyr. Cyflwyno gwyrdnol, ehangu'r palmant a lleihau maint y manau parcio mewn ardaloedd wedi eu targedu i ddarparu mannau all-ff (spill-out) i fusnesau leol. Ynchwilio i allu darparu triniaeth wyneb palmantog ymyl gwaestad ar hyd rhan graidd y Stryd Fawr i leihau cyflymder cerbydau a blaenoriaethu cerddwyr. Datblygu rhaglen o ddigwyddiadau i gynyddu'r defnydd o fannau cyhoeddus trwy gydol y flwyddyn.	Uchel		Byr/Canolig	Y brif her i gyflawni'r prosiect hwn yn llwyddiannus yw gwella cyfathrebu a synergedd rhwng Llywodraeth Cymru, sy'n rheoli'r gefnffordd, a'r awdurdod lleol i gefnogi'r gwaith o ddarparu ymyriadau ar gyfer parthau cyhoeddus yn effeithlon ar hyd y Stryd Fawr. Gan fod y gefnffordd yn cael ei rheoli gan Llywodraeth Cymru, mae'r Awdurdod Lleol wedi eu cyfyngu rhag gallu cyflawni newidiadau yma, gan achosi rhwystredigaeth yn y gymuned leol.	Datblygu agwedd bartneriaethol a threfoliaeth dactegol/strategaeth yn y cyfamsr i'r prosiect. - Cael sgwrs ymgysylltu â'r awdurdod Prifffydd. - Archwilio'r cyfle i ddatblygu cynllun ymyrraeth dros dro i brofi syntiadau megis cyflwyno parcediau, planhigion mewn potiau, ardaloedd ehangach i gerddwyr, ac ati. Ymgysylltu â'r gymuned leol a rhanddeiliad ac ystyried cyd-ddylunio'r cynllun. - Cyflwyno'r cynllun dros dro a'i rhaglen o ddigwyddiadau a chasglu data am chwe mis (3 mis tymor tawel a 3 mis yn y tymor prysur). - Dadansoddi'r data a gasglwyd a'i ddefnyddio i lywio camau nesaf y prosiect (dychwelyd diwygio/cynllun parhau). I'w ystyried hefyd: - Datblygu rhaglen o ddigwyddiadau i hybu'r defnydd o'r mannau cyhoeddus. - Datblygu strategaeth i godi ymwybyddiaeth ymhlith trigolion ac ymwelwyr am barcio cyfreithlon a chyfrifol a mynd i'r afael ag ymddygydd parcio gwael. Gorfodweth Parcio Sifl Gwynedd i ymgysylltu â'r gymuned i nodi mannau problemau ac amseroedd y dylai'r tim GPS ganolbwyntio arnynt.	Prifffydd Llywodraeth Cymru a Gwynedd, Cyngor Tref y Bala, Busnesau'r Dref
4	Adfywio hen adeilad a safle'r Sinema.	Uchel	Mae dyfodol yr hen adeilad sinema yn bwns sensitif i'r gymuned leol. Mae'r adeilad wedi bod ar gau ers 2018 gan ei fod yn cael traferth i fod yn hunangynhaliol yn ariannol ac erlen gwaeth strwythurol drud. Mae'r adeilad hefyd wedi'i nodi fel 'Ased o Ddiddordeb Lleol Arbennig Heb ei Gynllunio' yn y Cynllun Gwerthuso a Rheoli Ardaloedd Gwastrefol diweddaraf ar gyfer y Bala, ac mae Cwmni Buddiant Cymunedol wedi'i sefydlu i gefnogi ymdrechion i gadw'r adeilad ar gyfer defnydd cymunedol. Mae'r adeilad yn eiddo cyhoeddus ar hyn o bryd.	Canolig		Nodi defnyddiau newydd sy'n gynaliadwy yn ariannol ar gyfer yr adeilad. Bisenoriaethu defnyddiau cymunedol, megis gwellthib, canolbwynt ar gyfer gwaith celf a diwyllannol, lle cychwyn busnes, ac ati. Ystyried integreiddio'r safle gyda Gorsaf Reilffordd newydd Llyn Tegid os caniateir y cais cynllunio.	Buddsoddwyr Cymunedol a Phreifat Lleol, Cyngor Gwynedd
5	Creu mynedfa ddeheuol newydd sy'n gwella'r cysylltiedd rhwng promentol glan y llyn a'r Stryd Fawr ac integreiddio Gorsaf Reilffordd arfaethedig Llyn Tegid, cysylltiadau a darpariaethau cerddwyr a beicwyr, arwyddion a chyfeirbynnau, celf gyhoeddus a goleuadau. Ystyried y posibilïadau ar gyfer gwaith o adnewyddu hen adeilad y sinema a'r safle gan gyflwyno defnydd cymunedol newydd fel rhan o all gam y prosiect.	Uchel	Byddai'r porth newydd yn darparu gwell synergedd rhwng canol y dref, y llyn, a'r rheilffordd drefnadaeth gan ddenu ymwelwyr a chefnogi nifer yr ymwelwyr ac economi'r dref.	Canolig/Hir	Cam 1 - Estyniad i Reilffordd Llyn Tegid: Mae Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn Tegid wedi datblygu cynnig i ymestyn y rheilffordd o orsaf bresennol Pen-y-Bont i ganol y dref. Mae Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn Tegid wedi cyflwyno cais cynllunio i Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ym mis Ebrill 2024. Gan fod tr allweddol eisoes wedi cael ei gaffael i symud ymlaen, mae gan yr estyniad rheilffordd y potensial i gael ei gyflawni o fewn ychydig flynyddoedd. Cam 2 - Hen Adeilad Sinema/Adfywio safle Neuadd Buddug: (Yn dibynnu ar y cais cynllunio a gymeradwywyd, argaeledd yr adeilad ar adeg cam dau, a chefnogaeth y gymuned leol) Mae integreiddio safle'r hen sinema fel rhan o'r porth deheuol wedi'i adfywio yn ychwanegu lfeil ychwanegol o gymhlethdod i'r prosiect. Fodd bynnag, mae'r fantas o ddefnyddio'r safle i gysylltu'r orsaf drenau â'r Stryd Fawr yn sylweddol ac rydym yn galw am integreiddio adfywiad y safle a'r adeilad gydag estyniad Rheilffordd Llyn Tegid os yn bosibl.	Cam 1: Os caniateir y cais cynllunio i'r prosiect, Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn Tegid fydd yn anwain y gwaith o gyflawni'r prosiect. Cam 2: Mynegodd yr Ymddiriedolaeth ddiddordeb hefyd mewn ehangu'r prosiect o bosibl i gynnwys yr hen adeilad sinema a'r safle i ddarparu cysylltiad uniongyrchol o'r orsaf drenau i'r stryd fawr. Ar y cam hwn, dylai Cyngor Gwynedd ymgysylltu â'r Ymddiriedolaeth a'r gymuned leol i nodi defnyddiau posibl a chefnogi adfywiad yr hen adeilad sinema yn y modd a all fod o fudd gorau i'r gymuned leol a chyflawni gweledigaeth y Cynllun Creu Lle.	Cam 1: Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn Tegid, a chyswilt cerddwyr Perchnogion Tir Cam 2: Cymuned Leol/ Ymddiriedolaeth Rheilffordd Llyn y Bala/ Cyngor Gwynedd/CBC Neuadd Buddug/Cyngor Tref y Bala

04. Cynllun Gweithredu

Cynllun Gweithredu

N.	Rhestr o Brosiectau	Effaith	Amserlen		Gweithred	Rhandaelliad(s)id arweinïol
		Isel/Canolig/Uchel	Tymor Byr/Canolig/Hir			
8	Gwella'r man cyhoeddus gwyrdd presennol o flaen y gerddi cymunedol a darparu mannau awyr agored cynhwysol ar gyfer merched a bechgyn yn eu harddegau.	Canolig/Uchel	Byr		Ymgysylltu â phobl ifanc lleol yn eu harddegau i nodi'r gofynion gofod a chyd-ddylunio'r gofod. Cynnal ymgysylltad trwy grwpiau â flocws gyda merched a grwpiau eraill sydd fel arfer heb gael eu cynnwys o fewn cynlluniau ar gyfer mannau cyhoeddus i sicrhau bod mannau cynhwysol yn cael eu dylunio. Cyflie i gynnwys yr ysgol a chyd-ddarparu gofod wedi'i adfywio gyda'r gymuned.	Y Gymuned Leol, cymdeithasau chwaraeon, clwb pêl-droed
9	Gwella'r mannau cyhoeddus gwyrdd presennol ym mhen gogleddol y dref i ddarparu cyfusterau gwell a mwy cynhwysol.	Canolig/Uchel	Byr		Ymgysylltu â gwahanol grwpiau o'r gymuned leol i nodi'r gofynion ar gyfer y gofod. Cyflie i gynnwys y gymuned leol i gyd-ddylunio a chyd-ddarparu adfywiad y gofod.	Y Gymuned Leol, Cyngor Tref y Bala
10	Ystyried y defnydd o dir yr ysgol a darpariaethau chwaraeon at ddefnydd y cyhoedd y tu allan i oriau ysgol.	Canolig/Uchel	Byr		Cyngor Tref y Bala i ymgysylltu â'r ysgol a chyflawni'r prosiect.	Cyngor Tref y Bala, Cyngor Gwynedd (Ysgol Godre'r Berwyn a Llywodraethwyr)
11	Datblygu strategaeth 'arwyddbostio' gyson ar gyfer y dref.	Canolig/Uchel	Byr/Canolig		Bydd y strategaeth yn cael ei llywio gan y brandio. Ystyried artistiaid lleol i integreiddio celf gyhoeddus o fewn y dref.	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala
12	Darparu llwybr teithio lleol o amgylch y llyn cyfan i gefnogi'r cynnig hamdden lleol.	Canolig/Uchel		Hir Mae'r llwybr beicio o amgylch y llyn bron wedi'i gwblhau ac eithrio rhan fach sydd â chyflyngladau ar y ddwy ochr. Mae cyflwyno'r llwybr beicio yma yn heriol ond byddai'n cynnig ased gwyth i'r dref.	Comisiynu astudiaeth ddichonoldeb ar gyfer cyflwyno rhan olaf y cylch beicio o amgylch y llyn.	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri, Prifffyrdd Llywodraeth Cymru, Tîrfeddiannwr(wyr) preifat
13	Nodi cyfleoedd i ymateb i'r cynnydd mewn costau siopa tra hefyd yn cafnogi'r siopau amlybennol lleol (ee cynlluniau cardiau teyrngarwch, grantiau, ac ati).	Canolig/Uchel		Canolig/Hir	Ymgysylltu â'r gymuned leol a busnesau lleol i nodi opsiynau posibl. Comisiynu astudiaethau dichonoldeb i nodi'r opsiwn gorau i fynd i'r afael â hyn.	Florwm Busnes y Bala gyda chefnogaeth Cyngor Gwynedd
14	Datblygu llwybr hanesyddol ffisegol a digidol gan ddefnyddio codau QR, celf gyhoeddus a byrddau gwybodaeth yn cysylltu elfennau, adeiladau a gofodau ailweddol (e.e. Tomen y Bala) o fewn y dref gan alluogi ymwelwyr i ddarganfod hanes cyfoethog yr ardal. Archwilio'r cyfleoedd i agor amgueddfa neu gynnal arddangosfa barhaol o fewn adeiladau cymunedol presennol.	Canolig	Byr		Mae llwybr treftadaeth gyda defnydd o god QR yn cael ei ddatblygu ar gyfer digwyddiad Sarter 700 y Bala. Cyngor Tref y Bala i gefnogi hyn a sicrhau bod y llwybr treftadaeth yn cael ei hysbysebu, ac yn cydlynid â brand y dref.	Cyngor Tref y Bala
15	Gwella hygyrchedd i wybodaeth am wasanaethau a gweithgareddau lleol.	Canolig	Byr		Asesu'r wybodaeth ar-lein a gwybodaeth ffisegol bresennol a nodi bylchau a gwelliannau posibl.	Cyngor Tref y Bala, Grwpiau cymunedol lleol
16	Gwella cysylltedd cerddwyr i'r ysgol.	Canolig	Byr		Mae gwella'r ardal sy'n cysylltu â'r ysgol eisoes yn cael ei ddatblygu fel rhan o'r Llwybr Diogel i'r Ysgol.	Cyngor Gwynedd
17	Ailddatblygu/adnewyddu hen safle'r ysgol. Archwilio opsiynau megis cartrefi newydd i'r gymuned leol a mannau cyhoeddus gwyrdd hygyrch neu adfywio'r safle i ddarparu uned loeren o hwb datgarboneiddio i'r Gwyrddfai ym Mhenygroes i ddarparu hyfforddiant a phrentisiaethau i bobl leol.	Canolig	Byr/Canolig		Comisiynu astudiaeth ddichonoldeb i adnabod yr opsiwn adfywio a ffeirio.	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala, Adra (Tai) Cyfyngedig
18	Mae mynediad cerbydau i'r farchnad da byw wedi dod yn fwy cyfyngedig gyda datblygiad y dref. Ymgysylltu â pherchennog y farchnad da byw i ystyried ffyrdd o reoli mynediad i'r farchnad yn well a sicrhau nad yw'n amharu â'r cynllun Llwybr Diogel i'r Ysgol.	Canolig	Byr/Canolig	Mae'r safle mewn perchnogaeth breifat.	Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri i ymgysylltu â pherchennog y farchnad i ystyried ffyrdd o reoli mynediad i'r farchnad yn well a sicrhau nad yw'n amharu â'r cynllun Llwybr Diogel i'r Ysgol.	Cyngor Tref y Bala, Gweithredwr Marchnad Da Byw
19	Gwella'r cae pob tywydd ar dir yr ysgol.	Isel/Canolig	Byr		Prosiect yn cael ei ddatblygu.	Cyngor Gwynedd (Ysgol Godre'r Berwyn a'r Llywodraethwyr), Y Clwb Hoci
20	Cyflwyno marchnad ffermwyr achlysurol sy'n gwerthu cynnyrch lleol.	Isel/Canolig	Byr/Canolig		Ymgysylltu â'r gymuned leol a busnesau lleol.	Florwm Busnes y Bala gyda chefnogaeth Cyngor Gwynedd
21	Allagor yr hen adeilad antur y tu allan i'r dref (Yr Hwb) a darparu caffi a chyfusterau chwarae a hamdden dan do i bob oed.	Isel/Canolig		Hir Mae'r adeilad mewn perchnogaeth breifat ac ar hyn o bryd mae'n cael ei hysbysebu fel gofod swyddfa, fodd bynnag mae wedi ei adnabod fel adeilad pwysig gan y gymuned.	Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri i gefnogi a hwyluso defnydd posibl o'r adeilad fel cyf-euster hamdden drwy ymgysylltu â'r perchennog preifat.	Cyngor Tref Y Bala a Pherchennog Yr Hwb
22	Adnewyddu adeiladau gwag a darparu defnyddiau newydd lle bo'n briodol, megis unedau preswyl newydd, adeiladau llety, defnyddiau cymunedol a manwerthu.	Isel/Canolig	Byr/Canolig		I'w arwain gan fuddsoddwyr preifat, ond Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri i ymgysylltu â pherchnogion preifat i sicrhau defnydd cywir o'r adeilad a chefnogi defnyddiau cymunedol posibl pan fo'n briodol.	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Buddsoddwyr Preifat, Grwpiau cymunedol lleol
23	Adfywio llwybr hamdden yr hen reilffordd rhwng y Bala a Thrawsfynydd.	Isel/Canolig	Byr-Hir	Cam 1: Byr/Canolig Cam 2: Hir. Mae angen caffael tir gan dirfeddiannwr preifat.	Cyngor Gwynedd i gomisiynu cynllun adfywio ar gyfer y llwybr hamdden. Rhan 1: Rhwng y Bala a'r Frongoch; Rhan 2: Y tu hwnt i Frongoch	Cyngor Gwynedd, Cyngor Tref y Bala a Pharc Cenedlaethol Eryri

05. Casgliad

Casgliad

Mae'r Cynllun Creu Lleoedd hwn yn gosod y weledigaeth a'r uchelgeisiau ar gyfer canol tref y Bala am y 10-15 mlynedd nesaf, gan roi ffocws ar ddathlu diwylliant Cymreig y Bala a harddwch amgylcheddol eithriadol, tra hefyd yn ei sefydlu fel lle unigryw i weithio, byw ac ymweld ag ef.

Bwriad y ddogfen hon yw cynnig hyblygrwydd fel dogfen fyw gyda'r bwriad o gefnogi'r rhai sy'n gwneud penderfyniadau i gyflawni uchelgeisiau allweddol ac ymyriadau y gellir eu gweithredu a gafodd eu hadnabod gan y gymuned leol, i ymateb i'w hanghenion a'u dyheadau.

Gall y prosiectau a nodwyd gael eu cyflawni gan randdeiliaid preifat a chyhoeddus yn gweithio ar y cyd fesul cam. Mae ymglymiad y grwpiau lleol a'r gymuned yn ganolog i lwyddiant a chyflwyno'r Cynllun Creu Lleoedd, ac mae angen ymgynghori pellach i sicrhau cyfleoedd i bobl leol gael mewnbwn i siapia'r prosiectau a/neu helpu i'w cyflawni.

Bydd y cyfleoedd datblygu a chreu lleoedd newydd a nodir gyda'i gilydd yn galluogi'r Bala i wella'n economaidd, cymdeithasol a diwylliannol, nid yn unig er budd y trigolion ond hefyd y gymuned ehangach, gan weithredu fel catalydd ar gyfer lledaenu twf a ffyniant ar draws yr ardal ehangach.

Atodiad A

Adborth Ymgysylltu â Rhanddeiliaid - 1/3

Er mwyn helpu i lywio dealltwriaeth o ganol y dref heddiw, ymgysylltwyd â rhanddeiliaid allweddol lleol, gan gynnwys Aelodau Lleol ac Aelodau Cyngor Tref, busnesau lleol a grwpiau cymunedol. Disgrifiwyd y dull o ymgysylltu yn Adran 1. Defnyddiwyd pob un o egwyddorion y Siarter Creu Lleodedd wrth ymgysylltu er mwyn clywed barn rhanddeiliaid lleol. Mae crynodeb o'r adborth a gasglwyd isod fesul egwyddor creu lleoedd.

SYMUDIAD
- Mae diffyg bysiau (bob dwy awr) yn cyfyngu ar hygyrchedd a chysylltedd i'r dref. I bobl nad ydynt yn gyrru, mae tacsis lleol yn ddud iawn. - Mae'r terfyn cyflymder 20mya yn briodol ar gyfer canol y dref, ond mae traffig yn cronni ar hyd y Stryd Fawr yn enwedig yn ystod y tymhorau twristiaeth prysur. - Mae parcio anghyfreithlon yn broblem, yn enwedig yn ystod cyfnodau twristiaeth prysur. - Mae nifer dda o lefydd parcio, ond yn aml nid yw pobl yn aros yn hwy nag awr. - Mae angen darparu arwyddion strategol a chyfeirbwyntiau gwell a chyson ar draws y dref. - Cyfyngedig yw'r ddarpariaeth ar gyfer cerddwyr a beicwyr. - Mae menter llwybr Ysgolion Diogel wedi'i hariannu ac ar y gweill. - Mae llawer o barcio anghyfreithlon ar draws y dref, yn enwedig yn ystod y tymor prysur. Diffyg gorfodaeth. - Cwblhau y llwybr teithio lleol o amgylch y llyn i ddarparu llwybr cerdded a beicio diogel a deniadol o amgylch ein Llyn Tegid i gefnogi llesiant a denu ymwelwyr.
CYMSGEDD O DDEFNYDDIAU
- Mae'r Stryd Fawr yn llawn o siopau annibynnol, a phrin yw'r siopau gwag. Fodd bynnag, mae cynnwys yr archfarchnadoedd yn ddud iawn a hoffai'r gymuned weld dewis arall rhatach. Yn ystod y tymor twristiaeth prysur, mae sillfoedd yn aml yn cael eu gwagio gan ymwelwyr sy'n gadael lawr doim i'r bobl leol. - Mae potensial i wasanaethau iechyd ddenu pobl i'r dref. - Nid oes cyfleoedd ar gyfer adeiladu tai newydd yn y Bala gan nad oes tir ar gael ac mae problem ffosffadau. Fodd bynnag, a ellid defnyddio Ysgol Bro Tegid ar gyfer datblygiad tai posibl? - Cyfle i gynyddu defnydd hamdden yng nghanol y dref. Mae'r rhan fwyaf o bobl yn mynd yn syth at y llyn ac felly mae llai o ymwelwyr yn mynd i'r dref. Potensial ar gyfer wal ddringo a lle chwarae meddal yn y dref. - Mae theatr yn gaffaeliad mawr i'r dref ac yn cael ei defnyddio'n dda gan y gymuned. - Mae faniau gwersylla yn achosi niwsans yn yr haf, ac mae cynnydd mewn Airbnbs yn cynyddu prisiau tai, a'r galw amdanynt. - Mae'r llyfrgell yn yr ysgol ar hyn o bryd - yn gweithio'n dda ar gyfer defnyddwyr oedranuss Cysgod y Coleg ac Awel y Coleg. Dim llawer o awydd i'w symud er ei bod ychydig yn bell o'r dref. - Ymestyn y tymor twristiaeth trwy raglen o ddigwyddiadau wedi'u curadu. - Mae rhai busnesau'n defnyddio eu mannau parcio i greu gofod masnachu all-lif (spill-out), gan ddangos y galw am ofod allanol a 'diwylliant palmant'. - Mae llawer o safleoedd gwersylla faniau yn yr ardal. Dod o hyd i ffordd i fanteisio ar y rhain. - Potensial i wasanaethau iechyd ddenu pobl i'r dref. - Mae'r theatr yn gaffsaeliad mawr i'r dref ac yn cael ei defnyddio'n dda. - Mae pob uned diwydiannol yn llawn.

Atodiad A

Adborth Ymgysylltu â Rhanddeiliaid - 2/3

LLEOLIAD
- Mae'r Bala yn gwasanaethu holl ardal Penilyn. Mae'n lleoliad strategol nid yn unig ar gyfer twristiaeth ond hefyd ar gyfer amaethyddiaeth a gwasanaethau cymunedol eraill. Mae hyn hefyd yn creu her gan fod poblogaeth fechan ond dalgylch mawr. - Hoffai'r gymuned weld arlwy bwyd gwell a mwy fforddiadwy gan fod rhaid iddynt doithio i Langollen neu Rhuthun ar hyn o bryd i brynu bwyd. Ar yr un pryd byddai archfarchnad yn y dref yn niweidio siopau bach sy'n cynnal yr economi leol ac yn allweddol i gymeriad y dref. - Datblygu twristiaeth gynaliadwy. - Gall y Llyn ddwyn cyfleoedd o ganol y dref - mae angen gwell synergedd rhwng y ddau. Yn enwedig yn ystod misoedd yr haf pan mae'n boeth, mae pobl yn heidio at y llyn gan anwybyddu'r dref. - Defnyddio Wi-Fi a Thechnoleg Gwybodaeth i ddeall y defnydd o fannau cyhoeddus a chasglu data nifer yr ymwelwyr. - Mae bygythiad o foneddi geiddio'r dref. - Mae gwefan y dref wedi darfod. Mae angen gwell presenoldeb cymdeithasol a brandio gwell. - Mae Bala mewn lleoliad strategol o fewn awr i gyrchfannau allweddol. - Mae gan y Bala ganolfan iechyd ond nid hwb. - Ystyried datblygu'r Bala fel cychfan twristiaeth naturiol gynaliadwy sy'n gysylltiedig â de Eryri. Cyfleoedd i ddatblygu de Gwynedd ar gyfer cerdded – llawer llai o bobl wedi canfod yr ardal o'i gymharu â'r Wyddfa. Mynyddoedd y Berwyn yn haws ac yn fwy hygyrch na'r gogledd garw. - Archwilio'r posibilrwydd i'r Bala ddod yn dref awyr dywyll.
TIR CYHOEDDUS
- Cyfyngedig yw'r mannau gwyrdd yng nghanol y dref. Mae angen buddsoddi yn y cyfeusterau chwarae presennol. Byddai mwy o flodau a seilwaith gwyrdd yn wych ond mae angen mwy o refeniw ar gyfer cynnal a chadw. - Angen gwell dull o gantod y ffordd o amgylch y dref. Arwyddion mewn meysydd parcio yn ddryslyd ar hyn o bryd. - Cyfleoedd ar gyfer diwylliant palmant. Gweithiodd hyn yn dda yn ystod y cyfnod clo, ond nid yw'r palmentydd yn ddigon llydan, gan wneud mynediad yn anodd i ddefnyddwyr cadeiriau olwyn. - Angen buddsoddi mewn llwybrau. - Mae'r A494 yn rhedeg ar hyd y Stryd Fawr gan greu amgylchedd lle mae cerbydau'n rheoli, a lefelau uchel o dagfeydd. Oherwydd cyfyngiadau perchnogaeth, nid oes gan y cyngor lawer o reolaeth dros y Stryd Fawr. - Dylid gwella rheolaeth gwastraff, yn enwedig yn ystod cyfnodau prysur. - Datblygu Cynllun Man Gwyrdd i fuddsoddi yn y cyfeusterau chwarae presennol a newydd. - Cael gwaread ar bilerï carreg ar balmentydd – yn creu peryglon wrth barcio.

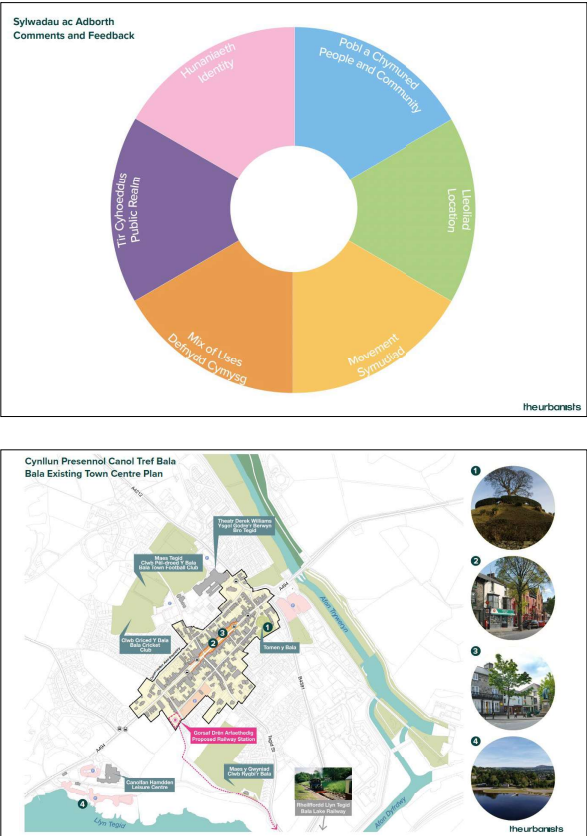
Atodiad A

Adborth Ymgysylltu â Rhanddeiliaid - 3/3

POBL A CHYMUNED
- Mae'r grwpiau cymunedol lleol yn weithgar iawn gan ddangos arweinyddiaeth gymunedol dda. Nid oes angen mwy o fannau cymunedol, dim ond buddsoddiadau i wella'r rhai presennol. - Mae Llwybr Ysgolion Diogel yn cael ei ariannu ar hyn o bryd ac ar y gweill. - Cyfle i atgyfnerthu'r gymuned leol a chynnwys pobl ifanc wrth sefydlu busnesau. - Mae cynnyrch lleol yn atyniad sylweddol. - Mae'r gymuned amaethyddol leol yn bwysig ac mae angen cefnogi a gwella'r elfen hon - ni ddylai popeth fod yn ymwneud â thwristiaeth. - Mwy o ddigwyddiadau i ddod â phobl i mewn, fel y triathlon ym mis Medi. - Gall ymwelwyr fod yn amharchus o'r ardal trwy dafu sbwriel a/neu barcio'n anghyfreithlon. - Mae cwmnïau bach yn cael trafferth cael gafael ar grantiau. - Mae'r Bala yn ganolbwynt i'r pentrefi cyfagos. - Mae rhwystredigaethau a rennir ar draws y gymuned ynghylch y cymhlethdod a'r biwrocratiaeth wrth geisio rhoi newidiadau yn eu lle ar y Stryd Fawr. - Mae cyfleuster desg boeth yng Nghanolfan Henblas. Mae Canolfan Henblas hefyd yn cymryd drosodd Canolfan Bro Tegid - drws nesaf. - Mae gwasanaeth iechyd da yn yr ardal, ond mae'r meddyg teulu presennol o oedran ymdeol. - Cefnogi creu mwy o gyflogaeth yn yr ardal. - Atgyfnerthu'r gymuned leol a chynnwys pobl ifanc i sefydlu busnesau. - Mae cynnyrch lleol yn atyniad sylweddol. - Mae'r Triathlon ym mis Medi yn ddigwyddiad gwych i ddenu pobl. Mwy o ddigwyddiadau fel hyn. - Mae gan y Bala lawer o adeiladau cymunedol, ond mae teimlad fod diffyg neuadd gymunedol o faint priodol.
HUNANIAETH
- Mae gan y Bala hunaniaeth, diwylliant a hanes cryf iawn ond ar hyn o bryd ychydig o gyfleoedd sydd i ymwelwyr ddarganfod hyn o fewn canol y dref. Ystyried amgueddfa, canolfan wybodaeth a threfladaeth, a llwybr treftadaeth fflasegol a rhithwir wedi'i gyflwyno gyda chodau QR, byrddau gwybodaeth a cheff gyhoeddus ar draws y dref i ddathlu hanes y dref. - Mae 73% o drigolion yn siarad Cymraeg fel eu hiaith gyntaf. Ystyried sut i wneud yn fawr o hyn i hyrwyddo'r Bala mewn ffordd gadarnhaol. - Potensial i wneud y Bala yn gyrchfan antur. Creu mannau dringo, a helpu i gysylltu'r llyn â'r dref. - Mae'r Bala yn ardal awyr dywyll. Gellid defnyddio hyn fel cyfle twristiaeth. - Mae nifer y siaradwyr Cymraeg yn gostwng. Dylid gwneud rhywbeth i osgoi gostyngiadau pellach. - Diffyg gweithio mewn partneriaeth (Cyngor Gwynedd, Parc Cenedlaethol, Llywodraeth Cymru / Asiantaeth Trun] Riad a'r Cyngor Tref) - Dylai'r Cyngor Tref hwyluso cyfarfodydd blynyddol rhwng partneriaid. Trafodwyd hyn sawl gwaith ac roedd yn ymddangos mai y diffyg hwn oedd y rhwystr mwyaf rhag symud pethau ymlaen (crybwyllwyd Goleuadau Nadolig) - Mae'r hyn sy'n digwydd yn y 5 mlynedd nesaf yn cael ei ystyried yn hollbwysig (HSBC, Llyfrgell a'r Feddygfa, Coleg y Bala) - Neuadd Buddug - anhawster gwleidyddol posib. - Mae'r cyllid referniw yn hollbwysig ar gyfer unrhyw welliannau.

Atodiad B

Deunydd Ymgysylltu â Rhanddeiliaid

theurbanists

Caerdydd

The Creative Quarter
8a Morgan Arcade
Cardiff, CF10 1AF

Bryste

Studio 410, Generator Building
Finzels Reach
Bristol, BS1 6BX

Ebost

info@theurbanists.net

Ffôn

029 2023 6133

www.theurbanists.net